Poštnina plačana v gotovini

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto VIII. Ljubljana, 24. septembra 1936 Štev. 38.

Izhaja vsak četrtek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta štev. 29/I. Poštni predal štev. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo.

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. — V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov v Ameriki 2½ dolarja. — Naročnino je treba plačati vnaprej. — Za odgovore je priložiti znamko.

Razgled po svetu

Na Španskem še dolgo ne bo miru

Angleški listi o razmerah v obeh taborih. Češkoslovaška se bo sprijaznila s sosedi?

Ljubljana, 22. sept.

Državljanska vojna na Španskem divja dalje, vendar se ni ta teden nič posebnega zgodilo — če izvzamemo podminiranje in razstrelitev toledskega alcázarja, ki ga kadeti in beli oficirji že toliko tednov tako junaško branijo.

Da ne bomo dolgočasili svojih bralcev z naštevanjem nebistvenih zmag na obeh straneh, bomo zatorej rajši za spremembo vzeli v roke tuje časnike in pogledali, kako o n i opazujejo sedanje dogodke na Španskem.

Tako beremo v liberalnem »Manchester-Guardianu«, t. j. listu, ki se rad ogreva za Nemce in si še rajši privošči Francoze:

»V bojih za Irun se je uporniško topništvo pokazalo zelo nadmočno; to se da pojasniti samo s tem, da dobivajo uporniki pomoč od zunaj. Imeli so obilno zalogo granat, vladnim četam jih je pa primanjkovalo in še te, kar so jih imeli, niso vse eksplodirale. Dokaz, da so bile stare.

»Vtis imamo, da danes uporniki zmagujejo, ker je njihova oborožba boljša in popolnejša. Vendar je upravičena domneva, da so te zmage jalove in da ni še nič odločeno.

»Vse dokazuje, da se prepoved izvoza orožja na Špansko, ki jo je izdala Francija, izvaja dejansko in brez zahrbtnih misli. Najnovejši boji so se vršili blizu francoske meje in Francozom bi bila igrača, skrivaj poslati vladnim četam pomoč. A glej: prav pomanjkanje municije pri vladnih četah je dokaz, da Francozi tega niso storili.

»Britanske ambulance, ki so pred kratkim prišle na Špansko, so na vožnji čez Francijo sprejeli zelo prisrčno. Vzlic temu so jih na meji temeljito preiskali (in zelo vljudno, moramo pripomniti); posebno vestno so pa stikali po orožju, da ga ne bi samaritanci skrivaj vzeli s seboj čez mejo.

»Na Španskem silno primanjkuje zdravil; posebno hudo razsaja tetanus.«

Nevtralni »Daily Express« piše:

»Nič še ne kaže, da bi bila madridska vlada na tem, da se zdaj zdaj zruši, kakor nekateri napovedujejo. Res je, uporniki so zavzeli San Sebastian, toda do Madrida je še daleč in še dalje do Barcelone. Na Španskem se ne bo mogla nobena nova vlada zasidrati vse dotlej, dokler ne bo zavzela prestolnice in drugih pomembnih mest. Med njimi je Barcelona pač najvažnejša, najbogatejša z ljudmi, z energijo in z materialom.

»Bestialnost, ki jo srečavamo pri obeh strankah, onemogoča sleherno upanje v spravo. Vsak Španec ima na izbero le dvoje: boj ali pa smrt. A tudi tedaj, ko ne bo več fronte, na Španskem še zmerom ne bo miru: takrat bo pa divjala še okrutnejša guerilska (četniška) vojna.«

V istem listu beremo še drugi članek o španskih dogodkih:

»Na vsem severnem Španskem, kjer gospodujejo uporniki — in kaže da tudi na južnem Španskem — se te dni posebno vneto ukvarjajo z lovom na »sumljivce«. Časniki so polni poročil o aretacijah ljudi, obtoženih, da so simpatizirali z madridsko vlado.

»Toda na tisoče drugih ljudi izgine, se vdre v zemljo, ne da bi časopisi o tem pisali. Vstaši ustavijo tega ali onega pasanta, tega ali onega človeka, sedečega na terasi pred kavarno in ga posade v avto, kjer ga že čaka duhovnik, da mu dá odvezo. Nato odpeljejo nesrečneža ven iz mesta in ga ustrele.

»...Armada generala Mole šteje kakih 160.000 mož; tako vsaj sodijo oficirji njenega generalnega štaba. 50.000 mož med njimi so redne čete, to so mladeniči, ki so bili ravno pod zastavami, ko se je začela revolucija. Drugih 50.000 mož so mobilizirali z lepo ali z grdo. Večina le-teh niso ne ‚rdeči' ne ‚beli', temveč zgolj ljudje, ki si ne žele drugega, kakor da bi lahko v miru opravljali svoje delo. Žal jim te volje ne puste: kdor noče stopiti v uporniško vojsko, ga ustrele.

»Po drugi strani pa velja omeniti, da tudi vladne čete ne poznajo prav nič večje obzirnosti ne človečanstva: kadar zajamejo take neprostovoljne ‚bele' prostovoljce z orožjem v roki, jih prav tako postrele.«

Tretji angleški list, Rothermerov »Daily Mail«, časnik, ki se posebno ostro bori zoper boljševizem in Rusijo, pa porablja priložnost, da se polaska Hitlerju:

»Odkar se je začela španska državljanska vojna, se začenjamo tudi pri nas na Angleškem zavedati nevarnosti boljševizma; zato vidimo v Nemčiji najmočnejši branik pred komunističnimi napadi. Da, lahko bi celo rekli: če Nemčije ne bi bilo, bi jo bilo treba ustvariti, zakaj Evropi je ta mogočni jez potreben.« (Ward P r i c e.)

Čehi na razpotju?

Ni še dolgo tega, ko smo brali o nekem načrtu nemškega generalnega štaba: o napadu na češkoslovaško republiko in o prehodu čeznjo in čez Romunijo v rusko Ukrajino. Romuni, kaže, se te nevarnosti ne boje preveč, Rusi seveda še dosti manj, zato so se pa Čehi tem bolj zamislili. In po pravici.

Posebno »Venkov«, glasilo češkoslovaške agrarne stranke, se je zagrizel v možnost takega začetka prihodnje svetovne vojne, baš v tem prečudno podobnega začetku vojne l. 1914: takrat Belgija, prihodnjič pa ČSR? V zvezi s tem napada list politiko zunanjega ministra dr. Krofte; po njegovem bi se morali Čehi nekako pogoditi i s Poljsko, i z državami rimskega pakta (t. j. z Italijo, Avstrijo in Ogrsko) i naposled z Nemčijo sámo.

Ni dvoma, da imajo češki agrarci prav. Kajti če Nemci udarijo na republiko, nastane vprašanje: kateri zavezniki ji bodo mogli brž in izdatno prihiteti na pomoč? Samo Francozi — a to je mnogo, mnogo premalo. Da, če bi vse druge sosede ostale vsaj nevtralne!

V to smer naj bi torej šla po želji agrarcev češkoslovaška politika: ostane naj sicer v sistemu Male antante, vendar naj si nekoliko vneteje kakor doslej prizadeva, da si zagotovi v s a j nevtralnost, če že ne prijateljstva svojih neposrednih sosed. **Observer**

———o———

Skrivnostna Titulescova bolezen

Bivši romunski zunanji minister Titulescu je v St. Moritzu v Švici na lepem obolel. Zdravniki so ugotovili, da ima zastrupljeno kri, menda od stare in zanemarjene malarije. Prve dni je vse kazalo v katastrofo, potem se je pa počasi stanje popravilo, vendar slavni državnik še zmerom ni zunaj nevarnosti.

Kralj Karol v Rim in Berlin

Posledice izkrcanja Titulesca iz romunske vlade se že kažejo: prihodnje dni pojde njegov naslednik Antonescu v Rim, da pripravi tla za obisk kralja Karola. Pod Titulescom se je romunska zunanja politika izživljala zgolj v Mali antanti, v zvezi s Francozi in v pobotanju z Rusi, a svoje prijateljstvo z Italijo je vlada zanemarila. Antonescu pa obrača jadra tudi drugam, na jug in na sever. Iz Rima se misli namreč kralj Karol odpeljati se v Berlin.

Zmaga švedskih socialistov

V nedeljo so se vršile volitve v švedski državni zbor. Zmagali so socialisti: dobili so 112 mandatov (pred 4 leti 104), vse druge stranke skupaj pa 115 mandatov.

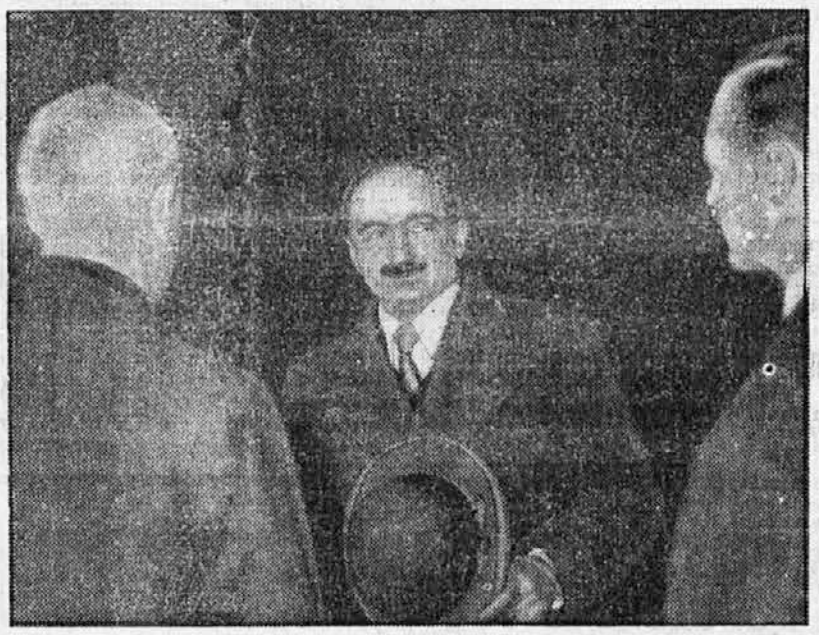

Francoski trgovinski minister Paul Bastid je prišel v Berlin, da se porazgovori s predsednikom nemške narodne banke.

Švedska je bela vrana med demokracijami: saj je menda edina država na svetu, kjer se socialni demokrati niso izgubili v neplodnem doktrinarstvu; v dobi najhujše gospodarske krize so z umno gospodarsko politiko ustvarili blagostanje, kakor ga ne poznajo izlepa kje.

Staljin umira?

Kaže, da je diktator sovjetske Rusije Staljin res smrtno nevarno bolan. Baje trpi za zožitvijo srčne žile. Njegov naslednik naj bi postal vojni komisar Vorošilov.

General Cabanellas, predsednik španske uporniške vlade, žrtvuje v Burgosu svoj poročni prstan, za uspešnejšo borbo upornikov zoper milico madridske vlade.

Sovjeti podpirajo Špance

Nemška časopisna agencija DNB poroča, da je doslej prispelo v Barcelono že 200 sovjetskih letal z rusko posadko.

Tako se bodo Rusi in Nemci lahko na Španskem pomerili, kdo je močnejši: Nemci na strani upornikov, Rusi na strani madridske vlade... Saj je znana stvar, da Berlin že dolgo zalaga ‚bele' generale z orožjem.

Léon Blum

je pretekli teden po radiu odgovoril na govore nemških nacionalnosocialističnih prvakov na kongresu v Nürnbergu. Govoril je mirno in stvarno; po sodbi vseh političnih strank je bil njegov govor v čast francoski demokraciji in njeni miroljubnosti.

Paul Bastid,

francoski trgovinski minister je bil prejšnji teden na obisku v Berlinu. Sestal se je z guvernerjem nemške narodne banke dr. Schachtom. Listi zdaj ugibajo, ali se bo razmerje med Nemčijo in Francijo vendarle popravilo. Zakaj na koncu koncev gre vsaka politika vendarle skozi žep...

V Ženevi

se je kakor vsako jesen te dni začelo zasedanje skupščine Zveze narodov. Med prvimi točkami je bilo na dnevnem redu overovljenje pooblastil delegatov posameznih držav. Napeto je postalo, ko so prišla na vrsto pooblastila abesinskih delegatov. Velesile bi namreč rade Abesinijo kratko in malo vrgle iz Zveze narodov, češ da je na zemljevidu nič več ni. Proti temu so se postavile po robu manjše države, zlasti severne. Zato je namera velesil vsaj začasno padla v vodo. Zadevo s pooblastili abesinskih delegatov dobi zdaj v roke mednarodno razsodišče v Haagu.

Zadeva je res kočljiva: hudo in usodno se je velesilam zameriti, nerodno je pa tudi zoper svoje prepričanje razsoditi.

Dr. Goebbels v Atenah

Tako se glase kratka poročila o obisku nemškega propagandnega ministra v starodavni helenski metropoli. Sicer se v Atenah res vidi mnogo zanimivega, a bolj za starinoslovce in umetnostne zgodovinarje kakor za ministre.

Goebbelsov obisk v Atenah zatorej ne more imeti drugačnega cilja kakor političnega — sklepa rimska »Tribuna«. Goebbels nadaljuje politično poslanstvo na Balkanu, ki ga je začel pred nekaj meseci dr. Schacht z obiski v balkanskih prestolnicah.

Stavke na Francoskem

še zmerom trajajo. Komaj se ena konča, se že druga začne. Delavci sicer večidel svoje dosežejo, pozabljajo pa, da so stavke dvorezen nož. Vsaka stvar ima svoje mejé; za francoski proletariat bi bilo dobro, če bi se povzpel do spoznanja, da prenapet lok poči in da preobilica stavk izpodjeda vrednost tega gibanja in pomaga na noge desničarskim ekstremistom.

† Svetozar Pribičević

Ljubljana, 23. sept.

V sanatoriju »Podolu« pri Pragi je v torek 15. septembra umrl za pljučno tuberkulozo bivši jugoslovanski notranji in prosvetni minister Svetozar Pribičević, star šele 61 let.

Kot Slovenci in Jugoslovani čutimo dolžnost, da se ob njegovi smrti tudi mi spomnimo moža, ki ima za ustanovitev Jugoslavije skoraj nič manjše zasluge kakor junaške srbske in jugoslovanske prostovoljske čete s prebitjem solunske fronte. Zakaj Svetozar Pribičević je tisti, ki je kot podpredsednik Narodnega vijeća v Zagrebu leta 1918. proglasil zedinjenje s Srbijo.

Pokojnik je deloval v bivši monarhiji za pobotanje med Srbi in Hrvati na Hrvatskem in za združitev avstroogrskih južnih Slovanov s Srbijo in Črno goro. Zato so ga tudi v začetku vojne aretirali, pozneje pa konfinirali v Budimpešti.

Po vojni je videl pokojni Pribičević moč in slavo Jugoslavije v tkzv. unitarizmu in neizprosnem centralizmu. To ga je osovražilo i pri Hrvatih i pri večini Slovencev. V opravičbo mu sme biti, da je mislil, da s takšno politiko služi svoji domovini. Njegovi nasprotniki so mu pozneje očitali, da se je čez noč spreobrnil in postal iz Savla Pavel. Kot politik je morda po sodobnih pojmih politične morále s to spreobrnitvijo storil smrtni greh; vsekako je bila za njegov ponos velika žrtev potegniti črto čez vse svoje dotedanje povojno delovanje in preklinjati, kar je prej blagoslavljal. Errare humanum est, pravi latinski pregovor: zmotiti se, je človeško. Toda pregovor ima še drugo, manj znano plat: sed in errore perseverare diabolicum — v zmoti vztrajati je pa hudičevo početje. Ali je pokojni Pribičević zmotno ravnal poprej ali pozneje, ni naša stvar razsojati, to je stvar zgodovine; s u b j e k t i v n o je spoznal, da je bil prej v zmoti, in je iz tega možato izvajal posledice: to mu ni v sramoto.

»Umrl je kot borec, kar je bil vse življenje. Pred njegovo osebno poštenostjo mora kloniti tudi meč nasprotnika, zakaj s svojim političnim položajem se ni nikoli okoristil in je umrl v revščini.« (»Slovenec«.) **Qu.**

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Naš pravi domači izdelek!

Kronika *preteklega* tedna

■ **Izpraznitev tekstilnih tovarn v Kranju.** Dne 16. t. m. so tekstilne tovarne v Kranju, ki so bile zasedene s stavkajočimi delavci, izpraznili z oboroženo silo. V zvezi z raznimi govoricami je banska uprava razglasila, da se je ta izpraznitev izvršila brez škode za življenje ali zdravje evakuiranih delavcev ter da orožništvo in policija nista rabili orožja. Banska uprava je nadalje naročila vsem šeškim načelnikom in predstojnikom mestnih policij, da razširjevalce neresničnih vznemirljivih vesti brezpogojno kaznuje po banski uredbi.

■ **V pridobivanju zlata je Jugoslavija na četrtem mestu v Evropi.** Leta 1934. se je v Jugoslaviji pridobilo 2.305 kg zlata, leta 1935 pa 2.445 kg. Zanimivo je, da se je večji del tega zlata dobil sicer iz domačih rud, vendar v inozemstvu. Srebra se je pa lani pridobilo 56.775 kg, toda doma so ga stopili samo 66 kg, vse ostalo pa v tujini. Po teh statističnih številkih stoji v pridobivanju zlata Jugoslavija na četrtem mestu, v pridobivanju srebra pa na drugem mestu v Evropi.

■ **Smrt ravnatelja Antona Juga.** Pred tremi tedni je izginil iz Ljubljane ravnatelj liceja g. Anton Jug. Šele te dni so ga našli v gozdu blizu Goričan pri Medvodah. V globoki duševni depresiji si je bil sam končal življenje. Pokojnik je bil osebno zelo dober človek, splošno priljubljen in odličen pedagog. Pokopali so ga v sredo dne 23. t. m. na viškem pokopališču.

■ **Preureditev Elitnega kina Matice.** V petek, dne 25. t. m. bodo svečano otvorili Elitni kino Matico, ki so ga zadnje mesece povečavali in preurejali. Kino bo odslej znatno večji, imel bo 250 sedežev več do dozdaj, to je vsega skup nad 800 sedežev. Dvorana tega velemestnega kina je prezidana, podaljšana in na novo preurejena, ter opremljena z najnovejšimi tehniškimi iznajdbami. Za otvoritev bodo predvajali film »Dijak prosjak« ki je v inozemstvu dosegel velik uspeh.

■ **V Sloveniji je 2000 železničarjev premalo.** Oblastni odbor jugoslovanskih železničarjev in brodarjev je izdelal poročilo, v katerem pravi, da bi bilo zaradi ogromnega dela treba v Sloveniji zaposliti še 2.000 železniških uslužbencev, tako da bi njihovo število zraslo z 9.300 na 11.300. Glede na brezposelnost in na visoko aktivnost ljubljanskega železniškega ravnateljstva bi se lahko utrpeli letni izdatki 40 milijonov dinarjev.

■ **Pustolovca Jaroslava Barto,** ki je sleparil na razne načine in tako oškodoval mnogo ljudi za velike zneske, so te dni ujeli in zaprli na Dunaju. To pot se je izdajal za strokovnjaka sovjetske vlade; njegova misija naj bi bila skrajno zaupna. Na ta način je oškodoval velike dunajske tvrdke za veliko denarja. Pri neki tovarni je naročil kar pol milijona čevljev. Ko je dobil provizijo, je izginil. Zaprli so ga na ovadbo dunajskega sovjetskega trgovskega zastopstva. Zanimivo je, da je bil v njegovi službi tudi znani slepar Szemere, ki ga je pred nekaj meseci razkrinkala naša policija v Dalmaciji.

■ **Nova palača Narodne skupščine** v Beogradu bo kmalu gotova in se bo baje že novo zasedanje vršilo namesto v stari zgradbi »Manježe«, v novi. Palača je zgrajena v začetku Aleksandrove ulice nasproti kraljevskega dvora. Začeli so jo graditi še leta 1908., toda zaradi balkanske in svetovne vojne, pozneje pa zaradi pomanjkanja denarja je delo zastalo. Nova palača Narodne skupščine ima okrog 130 sob, dvoran in drugih prostorov ter bo v vsakem oziru moderno, okusno in praktično opremljena.

■ **Sporazum med tekstilnimi podjetniki** in delavstvom. V torek 22. t. m. ob 9. uri zvečer se je končno v zbornici za TOI dosegel sporazum pri pogajanjih med predstavniki tekstilne industrije in zastopniki njihovega delavstva glede kolektivne pogodbe. Prepričani smo, da bo vsa Slovenija, posebno pa delavstvo sámo, pozdravilo končno ureditev tega vprašanja, obenem pa upamo, da se bo s to pogodbo gmotni položaj delavstva popravil in da bo njihovo delo posebno v nekaterih obratih odslej bolje plačano.

■ **Vohunka Balanova se je zastrupila.** Pred kratkim se je v Vršcu na grobu svojega očeta zastrupila nekdanja vohunka Marija Balanova. Med vojno je bila ruska vohunka, po vojni je pa v Vršcu odprla gostilno »Jagodina«, ki je bila posebno v zadnjem času gnezdo prostitucije. Vzrok njenega samomora ni znan.

■ **Vse cenj. čitatelje »Družinskega tednika«** opozarjamo, da jim tvrdka »Radiosan«, Zagreb, Dukljaninova ul. štev. 1, pošlje popolnoma brezplačno poskusni ovitek Hersan-čaja. Ne zamudite te priložnosti! Sklicujte se na glas v »Družinskem tedniku»!

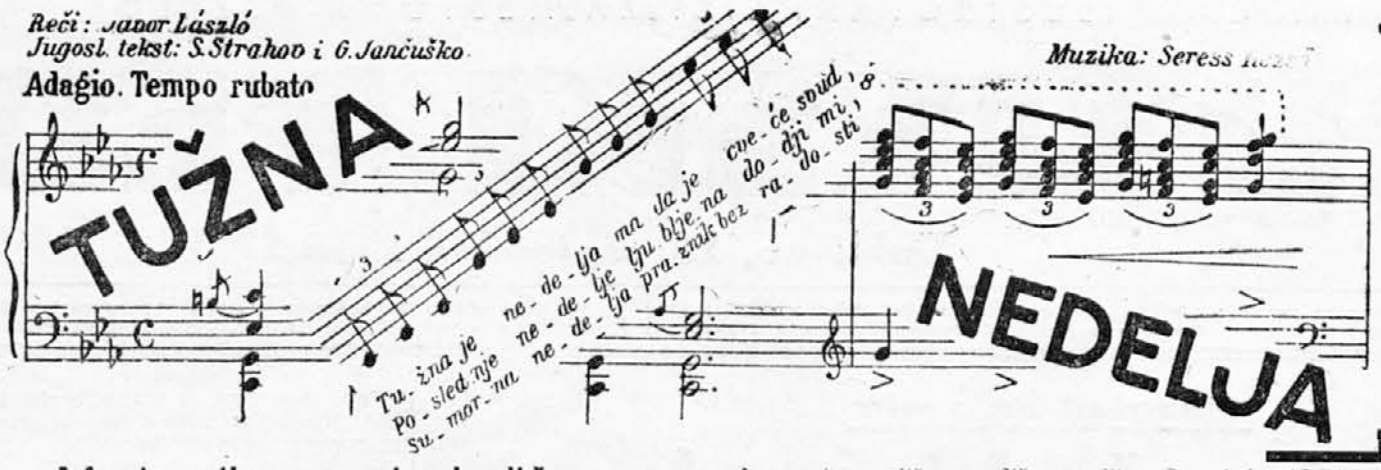

Med petjem melanholične pesmi

„Tožna nedelja"

je spet ugasnilo novo človeško življenje

Bolestno tožna pesem, ki jo je uglasbil neki madžarski bohem, in ki jo zdaj po Hrvaškem in Srbiji vsepovsod svirajo in pojejo cigani, je doslej terjala že 17 človeških žrtev

(k) **Zagreb,** 19. IX. 1936.

Vi vsi, bralci, ki pridno prebirate »Družinski tednik«, se boste gotovo spomnili našega članka o tožni pesmi »Žalostna nedelja«, ki smo ga natisnili letos marca meseca. To pesem je spesnil nesrečni zaljubljenec Ladislav Javor, uglasbil jo je pa njegov rojak, Madžar Seres Rezsö. Že koj ob rojstvu je žela ta pesem — ne samo po Madžarskem — velike uspehe. V vseh kavarnah so jo godli in povsod je tako porazno učinkovala na vse mlade, zlasti na zaljubljene ljudi, da so nekateri napravili križ čez življenje...

Madžarske bolestno sentimentalne pesmi, ki segajo do srca, ki omrežijo um — poglobijo srčno bol, odprore rane in jih še bolj razkrvave... Madžarska pesem je nevarno posebno takšnemu človeku, ki se zdi osamljen, ki ga tare bol, ki trpi...

Pesem »Tožna nedelja« je uglašena kakopak v molu. Če jo slišiš, se ti ne zdi pesem; zdi se bolj ko sentimentalno izgovarjanje besed, spremljano s pravo madžarsko muziko, z muziko, ki jo znajo zagosti samo cigani... Ciganska pesem gre do srca...

Šele osem mesecev je od tega, ko je ta pesem zagledala luč sveta, toda do današnjega dne ima ta »glasbeni dojenček« že 17 žrtev na vesti... Sam Bog si ga vedi, kaj utegne prinesti bodočnost; kdo ve, koliko mladih, zaljubljenih, nesrečnih in strtih življenj bo še padlo zaradi te tožne pesmi...

Ta pesem je nevarna. Prav zares nevarna — a ne samo človeku, ki se zdi sebi nesrečen, osamljen, nesrečno zaljubljen... Ta pesem je nevarna vsem...

Pred nekaj dnevi je v Zagrebu ob tej pesmi, ob petju in godbi, spet ugasnilo novo življenje. Zaradi ljubezni, zaradi gmotnih težav, zaradi bolezni? Kdo naj to ve! Ugasnilo je — in »Tožna nedelja« je kriva... »Tožna nedelja,« ki žene ljudi v samomor, ki krha že skrhane duše, ki omahljivce še bolj omaloduši...

*

V Zagrebu je vse polno manjših kavarn in gostiln, kjer godejo cigani in pojejo »pevačice«... Če ni ciganov, jih spremlja kdo na klavirju, s harmoniko ali s tamburico. Med temi gostilnami je tudi »Jadranska vila«. Razumljivo je, da zahaja v to gostilno in v vse druge slične krčme in kavarne, prav pestro in mešano občinstvo. Zasebne in državne uradnike najdeš, preprostega delavca, dekline s ceste, imenitne ljudi in z brozgo nemorale oškropljene. Ljudje iščejo zabave, iščejo pozabljenja ali pa »zdravil« za strte duše in ljubezen...

V takih lokalih, kakršen je »Jadranska vila« poslušaš ob vinu in turški kavi tožne in vesele pesmi »pevačic« in bolestno godbo romantičnih ciganov. Včasih prekipeva dobra volja, včasih zapojo gostje s pevkami, včasih mečejo iz prešernosti in objestnosti kozarce in steklenice ob tla in v steno...

Tako nekako je bilo tudi ondan v »Jadranski vili«, ko se je neznanec, človek brez levice ubil...

Prišel je v »Jadransko vilo« že zgodaj zvečer. Z obraza si mu bral, da mu je mošnja prazna. Naposled se je zmenil z natakarico zastran kredita... S skromnih brizgancev je presedlal na poliče, s poličev na litre. Sam je sedel in čakal nekega kmeta. Dejal je, da se mora z njim pogovoriti zaradi kupčije... Z živino je prekupčeval. In res je okoli polnoči kmet prišel. Pomenila sta se nekaj — in kmet se je poslovil.

Neznanec je popival dalje. Dobra volja ga je obšla, in čeprav je sedel še zmerom sam, se ni zdelo, da ga to moti. Neznanec — pravijo mu tudi »Amerikanec« — je vneto poslušal godbo, tiho je godel melodijo predse in pil... Mnogo je pil...

Ko je minila polnoč je dosegla zabava v »Jadranski vili« vrhunec. Nekateri gostje so bili že prav židane volje, o, da, saj so že kozarce razbijali... Tedaj so cigani zagodli tisto nesrečonosno tožno pesem, pesem samomorilcev: »Tožno nedeljo«. Mojstrski so jo zagodli, čuteče in tako jokavo, da je šla slehernemu do srca. Peli so:

Tužne te nedjelje, sa bijelim ružama
Čekam te ljubljena svetim molitvama...
Nedjelja pre podne sa divnim snovima
Postade sumorna bez tebe ljubljena.
Od tada tužna je svaka mi nedjelja
Živim u suzama, ljubav mi slomljena
Nedjelja žalosna...

Vse goste je objela otožnost... Nekam mrtvaško je postalo v gostilni. In vendar je žela ciganska muzika viharno odobravanje. Gostje so ploskali in vzklikali, zahtevali so naj cigani še enkrat zagodejo. In tedaj je kapelnik dal znamenje in godci so zagodli in zapeli drugo kitico:

Posljednje nedjelje dođji mi ljubljena,
Biće već spremljena mrtvačka oprema.
Na crnom odru mom i ruža će biti
Pod cvijetnim drvećem kovčeg moj nosit će
Oči ću otvorit da te ugledam ja
Nebej se, pogled taj pun je blagoslova...
Nedjelja posljednja.

Med to nesrečno kitico je stopil neznanec zlatih zob, enoroki »Amerikanec«, v stransko sobo... in si pognal kroglo v glavo...

Našli so ga mrtvega v mlaki krvi. Bog ve kakšna žalost ga je ubila; morda nesrečna ljubezen, morda revščina. Naj mu je bilo življenje še tako žalostno in pusto... ubila ga je prav gotovo »Tožna nedelja«... kakor jih je pred njim že šestnajst...

Nevarna je »Tožna nedelja«, nevarna... Nevarna za vsakogar, zlasti za čutne ljudi z bolnimi dušami...

Ženska s tisoč krinkami

Ljubezenska tragedija lepe vohunke in mladega častnika

(n.) Ko se je mali francoski parnik »Perpignan« na vožnji iz Barcelone v južno Francijo približeval marsejskemu pristanišču, je poslal kapitan ladijskega strežnika k Mr. Bruceu, skrivnostnemu potniku, ki ga je kljub temu, da ni imel vseh listin v redu, sprejel na Španskem na svoj parnik. Toda strežnik je zaman trkal na vrata kajute. Bila so zaprta. Kapitan je godrnjal; nekako je slutil, da bo s tem čudnim tujcem imel še nevšečnosti. Zato je dal s silo odpreti vrata.

Mr. Bruce je ležal mrtev na tleh. Ogrnjen je bil v pidžamo in iz rane na vratu mu je še curljala kri. Morilec ga je moral ustreliti v zgodnjih jutrnjih urah. Kapitan je velel poklicati ladijsko policijo. Ko je zdravnik pristopil k mrtvecu, se je zdrznil. Pričel je slačiti truplo in tedaj je vzkliknil: »Mislil sem si! Mrtvec je — ženska!«

Izdajalski podpis

»Nihče ne sme z ladje!« je zapovedal komisar. Najprej so zaslišali kapitana. Povedal je, da je sprejel tujko na ladjo v Barceloni, tik pred odhodom. Pri umorjencu so našli očividno ponarejen potni list, nekaj pisem in večji znesek denarja v francoskih in angleških bankovcih. Pisma so bila naslovljena na dve različni ženski imeni; v enem je bil le kratek opomin s podpisom: »Tvoj Sergej«. Tudi zaslišanje maloštevilne posadke in šestih potnikov ni spravilo ničesar na dan. Že je hotel policijski komisar vrniti potni list nekemu Špancu, zadnjemu potniku, ki ga je zasliševal, ko mu je obvisel pogled na podpisu. Ogledal si je moža natančneje.

»Kako se imenujete?«

»José Fuentos.«

»Rojeni leta 1902. v Cordobi?«

»Da.«

»Kje ste se vkrcali na parnik?«

»Na Mallorci.«

Takrat je komisar potegnil neko pismo iz ostale kopice in primerjal podpis s potezami podpisa v polnem listu: »Ali ste poznali umorjenko?«

»Ne!«

»Ali poznate to pismo?« Španec je prebledel na smrt. Komisar je pomignil dvema policistoma: »Aretirani ste zaradi umora!«

Pustolovsko življenje

Na policijskem predsedstvu je komunistični agent Sergej Litovjev priznal, da je iz ljubosumnosti ustrelil Sonjo Norvinsko, rusko vohunko in tajno agentko Kominterne. To dvaindvajsetletno dekle, ki je veljalo za eno izmed najlepših Leningrajčank, je tragično končalo ravno v trenutku, ko je nameravala zapustiti svoje burno pustolovsko življenje na »nevidni fronti« med Moskvo, Tokijem in Madridom in se hotelo poročiti z nekim španskim častnikom. »Žena s tisoč maskami«, po rodu hči nekega carističnega generala in neke francoske grofice, je dobila to ime pri tajni poročevalni službi Kominterne, kjer se je s svojo zmožnostjo izredno odlikovala. Mlado dekle so skrbno in odlično odgojili; obvladala je dvanajst jezikov in je prepotovala Kitajsko, Mandžurijo in Japonsko in postala kmalu ena najbolje plačanih ruskih vohunk. V Tokiu je nastopala kot mongolska kmetica, v Šangaju kot ameriška poročevalka, v Kantonu kot angleška lady. Ko se je vrnila po dveletnem delovanju iz Vzhodne Azije, ji je v Čiti maršal Blücher, najvišji poveljnik ruske sibirske armade, lastnoročno pripel na prsi visoko odlikovanje.

Velika ljubezen

Pred izbruhom državljanske vojne na Španskem so poslali Sonjo v Madrid. »Žena s tisoč maskami« je tamkaj nastopila službo kot družabnica v hiši nekega španskega generala. Njegovi ženi so jo priporočili pod imenom »Suzana Delmier iz Toulousa« kot izobraženo damo.

Nekega dne je prišel generalov sin, mlad častnik generalnega štaba, iz Maroka domov na oddih. Med njim in Sonjo je na prvi pogled vzplamtela vroča ljubezen. Bilo je na pobočjih Sierre Guaddarame, v poletni noči pri prvem poljubu ljubljenega moža, ko se je Sonja odpovedala svojemu pustolovskemu življenju. Vendar mu še ni izdala svoje skrivnosti. Ravnokar je bila dobila obvestilo o pričetku sovražnosti in je hotela najprej svojega ljubimca in njegovo rodbino spraviti na varno.

Preoblečena v špansko kmetico je peljala Sonja svoje drage na kmečkem vozu v Sevillo. Obljubila je ljubimcu, da ga bo pričakovala na Južnem Francoskem. Nato se je hitro odpeljala v Barcelono, da bi uredila vse potrebno za beg s Španskega in za prekinitev službenega razmerja z Moskvo. Tamkaj jo je doseglo svarilo njenega tovariša, tajnega agenta Litovjeva. Bil je vanjo strastno zaljubljen in je v svoji občutljivosti takoj zaslutil, kaj dekle namerava. Zadnje dni se je Sonji posrečilo, da je preoblečena v moško obleko, s ponarejenim potnim listom, glasečim se na ime ameriškega poročevalca, zbežala na francosko ladjo. Sergej je to zvedel šele, ko je bil parnik že na odprtem morju. Toda najel je motorni čoln in je že nekaj ur pred parnikom pristal na Mallorci. Tamkaj se je vkrcal kot španski potnik in nihče ga ni spoznal.

Zadnjo noč pred Marseillem se je splazil v kabino speče Sonje. Kakor je skesani morilec pozneje priznal, se je v kabini odigral dramski prizor, ko je Sonja priznala, da se je izneverila svoji službi in se zaročila s španskim častnikom. Skušala je pobegniti, toda v silnem razburjenju je Sergej sprožil revolver, nato pa zaklenil vrata in vrgel orožje in ključ v vodo. Ker se je bal, da ga ne bi zasačili, ni utegnil izdajalsko pismo sežgati.

Tednikov tedenski leksikon

ALCAZAR V TOLEDU. — Kdor bere poročila o bojih na Španskem, mu tudi beseda Alcazar (izg. alkázar) ni tuja. Kaj pomeni, pa bržčas ne ve. »Alcazar« imenujejo Španci srednjeveške utrdbe v večjih mestih; v njih so prebivali guvernerji. V Toledu je bilo do današnjega dne 5 alcazarjev, toda od prvih so ostale le še razvaline. Poslednjega so zgradili v 16. stoletju, l. 1710. je delno pogorel, a so ga spet popravili. V sedanjih bojih kaže, da ne bo od mogočne trdnjave s štirimi stolpi ostal kamen na kamenu, ker so ga vladne čete podminirale in pognale v zrak.

Toledo je prestolnica pokrajine istega imena; pred revolucijo je imelo 26.000 prebivalcev. V dobi Mavrov (do 15. stoletja) je mesto zelo cvetelo, saj je štelo do 200.000 prebivalcev. Ko so pregnali Mavre in Žide, se je pa začel njegov zaton.

NÜRNBERG, mesto narodno-socialističnih kongresov, stoji na Bavarskem in je dolgo slovelo kot središče izdelovanja otroških igračk, pozneje se je pa vrglo bolj na zlatarstvo in na izdelovanje svinčnikov. Znan je tudi nürnberški hmelj.

Mesto šteje 741 tisoč ljudi, vendar si je vzlic svoji velikosti ohranilo značaj srednjeveškega maloměščanstva. Mnogo hiš stoji še od 15. in 16. stoletja, t. j. od dobe, ko je bli Nürnberg eno izmed najznamenitejših umetniških in industrijskih središč v Evropi. Za svoje kongrese so si ga hitlerjevci izbrali zato, ker velja za eno izmed ognjišč narodno-socialističnega gibanja.

V Nürnbergu se je rodil in je tam tudi največ deloval slavni slikar Albrecht Dürer (1471—1528).

SALAZAR (dr.). — Kot profesor finančne znanosti na portugalski univerzi v Coimbri (21.000 preb.) je dr. Oliveira Salazar od maršala Gomesa de Coste, vodje revolucije iz leta 1926., dobil l. 1928 resor finančnega ministra. Sicer je ostal minister samo pet dni, a se je kmalu vrnil na isto mesto. 28. jun. l. 1932. mu je general Cormona, predsednik republike, poveril sestavo vlade. Dr. Salazar je vlado res sestavil in ji je do današnjega dne ostal na čelu, čeprav jo je bil medtem že večkrat preuredil. Znane so njegove finančne reforme; baje so — vsaj začasno — pokazale lepe uspehe.

Salazar je danes dejanski diktator Portugalske; njegova volja je, da dežela podpira španske upornike.

TRADE-UNIONS. — Ustanovitev pod tem imenom znanih angleških delavskih organizacij sega v začetek 19. stoletja. Sprva so bile samo nekaka podporna društva za delavce iste stroke, a so se brž razširile po vsej deželi, tako da jih je leta 1804. morala vlada hočeš nočeš priznati. Nekaj časa so se celo vtikale v politiko, da izsilijo izpolnitev svojih zahtev, pozneje pa so odnehale. Šele leta 1880. so te strokovne delavske organizacije — tako bi svobodno prevedli njihovo angleško ime — spet začele aktivno posegati v politiko in so zahtevale državno intervencijo pri odmeri delovnega časa in mezd.

Od leta 1910. so bile Trade-Unions (izg. tréjd-júnjenz) tiste, ki so odrejale stavke v premogokopih in železniške stavke. To je sicer nekoliko zavrlo gospodarsko življenje, zato je pa prineslo delavstvu zelo tehtne gmotne koristi.

Trade-Unions štejejo okoli 7 milijonov članov. — Prejšnji teden so se njihovi delegati na kongresu v Londonu izrekli zoper vmešavanje v španske zadeve.

SPOZNAVAJ ČLOVEKA PO MALENKOSTNIH ZUNANJOSTIH

Ponošene, zvrnjene pete izdajajo zanikrnega, malomarnega človeka.

Roke so človekova posetnica. Tudi zdelane, zgarane, trudne roke so lahko lepe, če so negovane. Roke pa imajo tudi svoj izraz.

Zbadljivi, samosvoji, razmišljajoči možje si potiskajo klobuk globoko v čelo; postrani ga nosijo ljudje brez duha. Možje, ki jih videvaš s klobukom, potisnjenim na tilnik, so navadno povprečni in lahkomiselni.

(z.)

Čitajte
Naročajte
Priporočajte
„Družinski tednik"

Možki, se je ljubezni bal...

Pretresljiva drama pred avstralskim sodiščem

Sidney, sept. — Zadeva kapitana Chucheneza je še zmerom skrivnostna, čeprav jo je sodišče že razsodilo. Bog sam si ga vedi ali je mož, ki je ubil lepo Angležinjo, navaden morilec ali pa igračka nevidnih skrivnostnih sil?

Predigra te tragedije je prav čudna. Poslušajte! Kapitan Chuchenez je bil, preden se je seznanil z Beato Oweynovo, pravi morski medved, ki je živel očitno samo svojemu poklicu. Chuchenez je bil še mlad človek in svež, vendar se je žensk nekam zavestno bal.

Ko je pa spoznal na vožnji po Južnem morju Beato Oweynovo, se je kar čez noč ves spremenil. Nič čudnega ni, da se je kapitan na svojem malem parniku večkrat pogovarjal s svojimi potniki. Zgodilo se je, da mu je Beata potožila svoje gorje. Pripovedovala mu je, da se je pred kratkim ločila od svojega moža, in da išče zdaj v rajski lepoti tropskih krajev pozabljenja. Beata ga je celo o tem prepričala, da je bila v zakonu mučenica; Chuchenez, srčno dober in nepokvarjen mož, ji je kakopak verjel sleherno besedo. Uboga žena se mu je zasmilila v dno srca. Po malem se je njegovo sočutje spremenilo v globoko in odkritosrčno ljubezen...

ZAROKA NA MORJU

Kapitan, ki ga je prvič v življenju obšla ljubezen, je mislil resno in pošteno. Še preden je parnik pristal na cilju, sta se Beata Oweynova in kapitan Chuchenez svečano zaročila. Kapitan je moral ostati še nekaj časa v avstralskih vodah, mrs. Oweynova se je pa morala vrniti na Angleško, da uredi tam svoje premoženjske zadeve. Zaročenca sta se dogovorila, da se bosta čez tri mesece sešla in poročila v Sidneyu.

Chuchenez si je vzel daljši dopust in se ob določenem času izkrcal v Sidneyu. Mrs. Oweynove pa ni bilo od nikoder. Brzčas je bila pozabila na dano besedo. Ker tudi nič pisala ni in ne brzojavila, je kapitan naposled izprevidel, da je bila vsa tista ljubezen za lepo mlado lady navaden flirt. To razočaranje je kapitana globoko potrlo. Od tistih dob je postal še zapetejši, še molčečnejši ko prej.

NESREČONOSNO SVIDENJE

Nekaj tednov po ponesrečenem sestanku se je kapitan spet vrnil na ladjo in začel se je zanj sivi delavnik. Na neki vožnji je izstopil v nekem malem otoškem pristanišču. Komaj se je napotil proti hotelu, ko je zdajci ko ukopan obstan. Naproti mu je prišla Beata Oweynova, smejoča se in še lepša ko sicer... Ko je uzrla kapitana je prestrašeno kriknila

Odjeknil je strel... Chuchenez ji je pognal kroglo na sredino čela...

Zaradi tega umora so poklicali sidneyski sodniki kapitana na odgovor. Mož je bil popolnoma strt. Ko so ga vprašali, ali je kriv, je skočil Chuchenez pokoncu in ves obupan zavpil:

»Ne, ne; in še enkrat ne!«

Potlej se mu je razvezal jezik in začel je pripovedovati:

»Svoje dejanje sem storil nagonski in neprostovoljno. Vse življenje sem se bal, da me bo lepega dne obsedel demon naše družine in mi ukazal naj morim... Moj oče je bil pred dvajsetimi leti prav pri tem sodišču obsojen na smrt. V jezi je bil takrat umoril tri ljudi. Tudi moj ded je bil morilec; umrl je v izgnanstvu... Moj praded je umoril svojo ženo v prepiru; z begom se je izognil obsodbi. Vsi morilci, moji predniki, so storili svoja krvava dejanja v afektu. Niti eden izmed njih se ni hotel z ubijanjem gmotno okoristiti.«

NEODOLJIVI NAGON

»Ali me mar zdaj razumete, zakaj sem se tako bal in ogibal žensk? Vedel sem, da nosim v sebi strahotno dediščino svojih prednikov, in bal sem se, da bo nekoč tudi mene neodoljivi nagon pogubil... Celo prekrstiti sem se dal, da bi zabrisal tako poslednji spomin na preteklost. Toda usoda je hotela drugače...«

Psihiatri so sicer izjavili, da je Chuchenez hudo dedno obremenjen, da je pa vendar odgovoren za svoje dejanje. Sodniki so ubogemu kapitanu milo sodili. Oziraje se na njegovo neomadeževano preteklost in zanesljivost v službi, so ga obsodili samo na tri leta zapora. *

IGRAJOČI OTROCI SO USTAVILI BRZOVLAK

(n.) Gradec, sept. — Na železniškem prelazu pri Steinfeldu se je nedavno pripetil razburljiv prizor. Blizu prelaza so namreč sedeli na progi trije otroci in se neskrbno igrali.

Takrat je pridrvel brzovlak iz Budimpešte in gotovo bi se bila pripetila huda nesreča, da ni strojevodja o pravem času opazil otrok.

Z vso silo je zavrl vlak in res ga je ustavil tik pred prestrašenimi otroki. Na srečo se jim ni nič zgodilo, saj jim je njegova prisebnost rešila življenje.

DAVID, KI SE SPREMINJA V GOLIATA

Neka riba v Atlantskem oceanu ima zelo čudno lastnost. Dokler je mlada, je njeno telo okroglo kakor črka »o« na pisalnem stroju. Ker je tudi takšne velikosti, jo človek le težko opazi. Potem pa rase in rase, brez prestanka, vse življenje.

Zdi se, da njeni rasti sploh niso postavljene meje. Ni rekord, če tehta taka riba v »zrelih« letih svojih 7 do 8 stotov. n.

KITAJSKA PRAVICA

(I. k.) Peking, sept. — Zgodilo se je v Pekingu, da se je neka služkinja naveličala slabega ravnanja svoje gospodinje in je šla v smrt. Stvar je prišla pred sodišče in sodnik je razsodil, da ima brezsrčna gospodinja dobiti sto udarcev z bambusom.

A to še ni bilo vse. Sodnik je spoznal krivega tudi njenega moža, češ da je bila njegova dolžnost paziti na ženo, da ne bo njena slaba volja prekipela na nedolžne ljudi; odmeril mu je petdeset udarcev z bambusom. Krivi so pa tudi vsi drugi člani družine: vsakdo od njih je dobil po sodnikovi odredbi po pet in dvajset udarcev.

RDEČEKOŽEC, KI GA PRIMERJAJO Z MAKSIMOM GORKIM

V Newyorku je pred kratkim izšla knjiga z naslovom: »Veliki Črni Jelen govori«. Avtor te knjige je Indijanec in se v resnici imenuje Črni Jelen. V tej knjigi je zbral pristne indijanske bajke in legende.

Poleg »Črnega Jelena« pa ima Amerika še enega indijanskega pisatelja. Sicer se v svojih delih podpisuje z ameriškim imenom »Rixe«, vendar je čistokrven rdečekožec. V književnosti primerjajo njegovo delo kaj radi z deli ruskega pisatelja Maksima Gorkega.

Rdečekožci izdajajo v Ameriki svoj list »Belo pero«. Glavni urednik tega lista je 65 letni Indijanec dr. Dickens, ki se je vse svoje življenje boril za enakopravnost Indijancev z Amerikanci. Dr. Dickens je tudi promoviral v Ameriki. Takrat so bili Indijanci še bele vrane na ameriških univerzah.

Naloga tega lista je, da brani in varuje staro indijansko kulturo, bodreč Indijance za boj zoper poamerikančevanje.

PRI NAKUPU TREBA PAZITI NA KAKOVOST!

Ko nabavljate novo perilo, je Vaša največja skrb, da li bo trajno. Trajnost pa ni odvisna toliko od samega perila, kolikor od načina pranja. Perite zato samo z odličnim jedrnatim milom, kakor je Schichtovo Jelen milo, ker boste na ta način ohranili trajnost Vašega perila in si prištedili nove izdatke.

UMORJENI MOZART

(n.) Avstrijska oblastva so prepovedala prodajo knjige, ki je nedavno izšla pod naslovom: »Življenje in nasilna smrt skladatelja Mozarta«.

Pisatelj te knjige namreč trdi, ne da bi navedel kakšen dokaz, da je postal genialni skladatelj žrtev francoskih prostozidarjev in da ga je umoril... salzburški nadškof.

A to še ni vse! Pisec namreč tudi zatrjuje, da je bilo v oni dobi v avstrijski duhovščini vse polno prostozidarjev, in da je bil sam cesar Franc Jožef član neke lože.

Avtor te prečudne knjige ni nihče drugi ko dr. Matilda Ludendorffova, žena generala Ludendorffa. Kajpada nam je zdaj jasno, kje je črpala navedene gorostasnosti: pri svojem dičnem, le nekoliko že prestarem soprogu...

»Çumhuriet«, Carigrad)

PREKANJENI TRGOVEC

Panama, sept. — William R. Hesse, Anglež, ki se je že pred dalje časa izselil v panamsko republiko, in živi dokaj na samem, pa si vendar ne beli glave, kako bo dobil za svojo trgovino vsako jutro kar najbolj sveže in sočno sadje vse pokrajine — zastonj...

Ko se je naselil v svojem novem bivališču, je prinesel s seboj precej starih žepnih ur, takih, ki se navijajo še s ključem. Prodal jih je domačinom, sam pa je obdržal ključ. Kupcem je pa velikodušno obljubil, da bo njihove ure vsakikrat navil, ko mu bodo prinesli sadja s svojih vrtov.

In tako se na verandi gospoda Hessa vsako jutro gnetejo kmetje, s košarico s sveže natrganim sadjem v eni roki in z uro v drugi in čakajo, da jim bo Anglež njihove »igrače« s svojim ključem spet spravil v tek.

Ko je to delo končano, se mistru Hessu lepo zahvaljo in se zadovoljni vrnejo domov. n.

PRED POSTAVO SMO VSI ENAKI

(n.) Washington, sept. — To resnico je morala te dni spoznati tudi »prva dama v državi«, ko se je peljala skozi New Haven; kakor po navadi je sama krmarila avto.

Zdajci jo ustavi stražnik in jo s pretečim obrazom opozori na rdečo luč, ki jo je prezrla.

»Silno me je osupilo, ko me je razburjeni stražnik ostro prijel,« je pozneje pripovedovala Mrs. Rooseveltova. »Bila sem skoraj malo jezna in mu dokazovala, da nisem mogla paziti na cestno železnico.«

»Na nič niste pazili,« ji je zabrusil stražnik in še dodal, naj v bodoče bolj pazi na cesto.

Medtem se je bil redar pomiril in spoznal, s kom ima opravka. Toda to ga ni prav nič zmedlo; rekel je celo predsednikovi gospé, da jo bo moral kaznovati, če jo bo še kdaj zalotil pri prestopku.

Danes je njegovo ime — Michael Hally — znano po vseh Združenih državah, saj se ni ustrašil niti same prezidentove žene, temveč ji celo zagrozil z isto kaznijo, kakršna lahko doleti vsakega drugega državljana demokratične USA.

S KOM SE SME POROČITI NIZOZEMSKA KRALJIČNA

(M. d.) Haag, sept. — Kadar si holandska prestolonaslednica izbira ženina, mora strogo paziti na nekatere določbe.

Tako je n. pr. eno izmed pravil holandske dinastije, da se smejo njeni člani poročiti samo s protestantom; drugo pravilo je pa, da zakonski drug ne sme biti naslednik nobenega prestola.

Če bi princesa Julijana, poslednja potomka dinastije Oranje, umrla brez otrok, bi se morali takoj sestati obe zbornici nizozemskega parlamenta, da odločita, ali naj dežela ostane monarhija, ali naj se pa spremeni v republiko.

Pripomniti velja, da morebitni pokojnični mož ne bi imel prav nič pravice, povzdigniti svoj glas za to ali ono obliko vladavine; parlament bi se odločil suvereno brez njega.

KDO JE NAJBOLJ SLADKOSNEDEN?

(n) London, sept. — V Londonu se je ondan vršila razstava čokoladnih in drugih slaščičarskih izdelkov. Posebno priljubljena je bila ta razstava zato, ker je vsakdo mogel zastonj pokusiti vse, čečesar si je zaželel.

Razstava sama je pa pokazala tudi zanimiv pregled o sladkosednosti ljudi. Tako je n. pr. prišlo na dan, da so moški veliko bolj sladkosnedni od žensk, kajti 80 % moških si kupi čokolado z namenom, da jo sami pojedo. Samo 15 % kupljenih sladkarij podare ženam ali otrokom.

Torej je »močnejši spol« proti pričakovanju mnogo bolj sladkosneden kakor »šibki«, čeprav ravno le-temu podtikajo to lastnost. Nadalje so ugotovili, da prejme ženski svet izpod 30 let v dar še enkrat toliko čokolade in bonbonov kakor dame, ki so že prekoračile to življenjsko dobo.

Statistika je pokazala tudi to, da ljudje najbolj kupujejo slaščice ob sobotah in ne ob nedeljah, kakor so do zdaj splošno menili.

ŠTORKLJE PROTI ORLOM

Carigrad, sept. — V Afionu Karahisarju in v Sandikliji na Turškem opazujejo že nekaj časa nenavaden pojav: krvave boje med orli in štorkljami. Na deset tisoče štorkelj se junaško brani pred stotinami in stotinami orlov, ki bi radi vdrli v njihova gnezda in požrli nebogljene mladiče.

Najbolj čudno je pa, da so štorklje po večdnevnih bojih dobile pomoč.

Cele jate štorkelj z Balkana in iz okolice Carigrada je v strnjenih vrstah odletelo na pomoč svojim tovarišicam v boju proti orlom.

Mnogo ljudi je imelo priložnost opazovati vse faze tega boja na življenje in smrt. Sodeč po precejšnjem številu mrtvih orlov, ki so jih našli v okolici bojišča, bi sklepali, da se je štorkljam posrečilo roparje popolnoma pregnati. n.

ZAROKA PO TELEFONU

Ljubezensko priznanje nekega odvetnika — Prečudna razsodba

Newyork, sept. — Evropcu se zdi ameriška zakonodaja skorajda nerazumljiva. Najrazličnejše, čudne in prečudne razsodbe ameriških sodnikov pa samo še stopnjujejo zmešnjavo ameriškega sodstva. Zapletkov ne najdemo samo pri ločitvah, temveč že kar v razvojni ali pripravljalni stopnji zakona: pri zaroki!

Kdor prelomi zaroko, ga sodniki v Združenih državah hujše kaznujejo kakor zakonolomca. Ta kratka zgodbica nam pripoveduje o prav zanimivem slučaju, ki je prava posebnost celo v ameriškem sodstvu:

Neka prodajalka je tožila nekega bogatega odvetnika, ker je razveljavil zaroko. Pred sodniki se je odvetnik zagovarjal, čaš da ni niti mislil na to, da bi se sploh kdaj poročil z dekletom. Seznanil se je z Marjetko na nekem plesu, spremil jo je do doma in jo drugi dan po telefonu vprašal kako ji kaj gre.

»Saj sem te vendar vprašala, ali me ljubiš«, ga je prekinila miss Mary.

»Že, že«, je odgovoril odvetnik, »toda samo v šali sem ti rekel: da! Sicer bi pa lahko po glasu spoznala, da se samo šalim...«

Toda sodnik ni bil njegovih misli. Usodni »da« se mu je zdela pritrditev, torej prava pravcata zaroka! Naposled je pribil še to, da je ljubezensko priznanje po telefonu enako živemu priznanju. Živo priznanje je toliko ko zaroka, zato je odvetnik pred zakonom Marjetičin zaročenec. Če je pa noče vzeti za ženo, bo moral pač odšteti plahi golobičici zveneče dolarje... *

SMEJOČI SE RABELJ

Nancy, sept. — Jetniško dvorišče sodne palače v Nancyju je bilo pred kratkim prizorišče čudnega prizora, kakršnega menda še živ krst ni doživel: Na tnali giljotine je ležal mož, ki so ga ravnokar mislili usmrtiti, z rokami zvezanimi na hrbtu in s pokritimi očmi; poleg njega je pa stal rabelj in se grohotal na ves glas, da so se mu solze trkljale po licih; in z njim so se smejali državni pravdnik in drugi častitljivi gospodje, ki morajo uradno prisostvovati usmrtitvam.

Pierra Duranda je policija iskala že leta in leta, ker ga je upravičeno imela na sumu kot kovca neštetih prebrisanih hudodelstev, med njimi nič manj ko treh umorov. In vendar se je Durandu vedno znova posrečilo ubežati roki pravice in se izgubiti v pristaniških beznicah.

Naposled so ga vendar ujeli. Spričo neštetih neovrgljivih dokazov so ga porotniki spoznali krivega in ga obsodili na smrt. Predsednik republike je pomilostitev odklonil.

In tako se je zgodilo, da je Durand položil glavo na čok giljotine. Toda ko je krvnik kakor navadno odgrnil hudodelcu srajco, je zagledal na Durandovem vratu vtetoviran (vrezan) širok moder pas iz samih velikih pik.

In pod tem pasom je bilo sicer z nekoliko okorno, a vendar dovolj čitljivo pisavo zapisano tole:

»Pozor, krvnik! Glej, da boš odsekal glavo natanko ob modri črti!«

Ko se je krvnik nekoliko opomogel od smeha, je res storil dovtipnemu hudodelcu po želji... n.

ORIGINALNI LOPOV

Pariz, septembra. Mlad pariški nezaposlen delavec si je nedavno izmislil kaj čuden poklic. Oblečen v črno obleko je vsak dan zahajal na pariška pokopališča. Hodil je od groba do groba in kadar je kje opazil kakšno mlado ženo, ki se je jokaje sklanjala nad grob, je takoj pristopil k njej in jo začel »tolažiti«. Spremil je svoje »žrtve« do izhoda pokopališča, toda potolažene žene so kmalu ugotovile, da jih je mladenič okradel.

»Dobrosrčnega« lopova je policija ondan aretirala.

ZBIRALCI SLONOVE DLAKE

London, avgusta.

V zadnjem času so obiskovalci londonskega zoološkega vrta opazovali kaj čuden prizor. Ko so čuvaji vodili slone na sprehod po vrtu, so stopali za njimi trije elegantni gospodje v črnih oblekah in s sivimi rokavicami na rokah. Zdaj pa zdaj so se pripogibali in nekaj pobirali s tal. Kakšen pozoren opazovalec bi morda videl, da pobirajo ti gospodje slonovo dlako in jo pazljivo spravljajo v žep.

Pozneje so obiskovalci londonskega zoološkega vrta izvedeli, da so zbiralci slonovih dlak privilegirani uradniki londonske zveze dragotinarjev, ki imajo pravico po zoološkem vrtu nabirati slonovo dlako. To ni nič čudnega, ko pa zadnja moda baje zahteva ovratnice in prstane iz slonove dlake.

Vzorec pošlje brezplačno
„RADIOSAN", Zagreb
Dukljaninova 1.

Ljubezenska tragedija Marione Clermontove

4

Resnična zgodovinska povest iz 18. stol. / Priredil Z. P.

»Ali niste nikoli ničesar čudnega opazili pri tem človeku?«

»Če pomislim na vse, moram že priznati ,da se je v poslednjih letih nekam skrivnostno vedel, da ne rečem bojazljivo... Če bi bil kdo drug na njegovem mestu, bi človek dejal, da ga vest peče; toda Julesu ni mogel živ krst kakšne nerednosti očitati.«

»Torej mislite, da bi ga ne mogel nihče podkupiti?«

»Nihče, o tem sem prepričan.«

»Kljub temu je pa moral imeti pri gospe Fronvillovi prste vmes, sicer bi ga ne bila zadela kap, ko je opazil srečanje gospoda grofa z gospo d'Armincourovo.«

»Zdaj, zdaj se čedalje bolj zavedam, da je moral reveža dajati res hud strah... da, da! Kljub temu mu pa ne bi prisodil kakšne nepoštenosti.«

»Rop iz krste je bil mogoč samo ponoči; ali so res vrata zmerom pošteno zaklenjena?«

»Da, povsod so prav posebne ključavnice.«

»In kdo je imel ključe na skrbi?«

»Pokopališki paznik sam, takrat torej Jules. Dvojnike ključev hrani pokopališka uprava v blagajni.«

»Ali mislite, da je utegnil kakšen tujec priti do rakve?«

»Nemogoče ni. Saj zid okrog pokopališča ni neprestopen. S kratko lestvo se človek lahko vzpne gor.«

»Hvala, gospod.«

Predsednik je pogledal na uro; poldan je bilo že zdavnaj mimo. Zaradi tega je prekinil razpravo za trideset minut.

V dvorani, kjer je doslej vladal splošen red in mir, je završelo; ljudje so se vprek pogovarjali. Simpatije so bile vse na strani zakoncev d'Armincourovih, medtem ko so vsi dvomili v grofove zahteve.

Markiza se je sprehajala s svojo prijateljico in z generalom Morronom nekaj časa po hodnikih sodne palače. Zdajci je izvlekla majhno stekleničko s kolonjsko vodo, zavzdihnila in dejala:

»Joj, kakšna muka, ko moramo tako dolgo sedeti v tej zatohli dvorani!«

»Ne razumem vas, zadeva je vendar nad vse zanimiva«, je odgovorila Katarina Dumontova. »Prav gotovo zanimivejša ko najnapetejša knjiga.«

»Življenje, dragi moj otrok, je zmerom zanimivejše ko mrtva črka«, je podučila markiza mladenko in se ji nasmehnila.

»Bržčas pa mnogo preprostejše, ko človek misli«, je pripomnil stvarno general. »Gospod Fronville je zagrizel v trd oreh; bržčas se mu bo težko posrečilo, da bi svoje trditve dokazal. Naposled se bo iz zadeve izcimil prav navaden rop mrliča — pokojnica in d'Armincourova si bosta pa ostali slej ko prej podobni — in to bo konec te zanimive zgodbe. Slučaj, kaj hočete!«

V

Poslušalci so že zdavnaj spet sedli, ko so vstopili sodniki. Razprava se je spet nadaljevala.

Tokrat je vstal predsednik z nenavadno resnostjo in izjavil:

»Zdaj bom soočil to damo« — pokazal je z roko na gospo d'Armincourovo — »z neko osebo, ki je bila v življenju Marione Clermontove odločilnega pomena.«

Sodni sluga je odprl vrata in poklical pričo. Na pragu se je prikazal star, čistitljiv gospod s palico v roki in se napotil v sredino dvorane; stopal je sključeno, vendar krepko ko kakšen častnik. Obraz je bil ostro zarisan, poteze plemenite in že iz oči si mu bral, da je poštenjak od nog do glave. Ozrl se je po poslušalcih — njegov pogled je bil bolesten in kalen — potlej se je pa obrnil k sodnikom.

»Gospod Clermont«, je dejal predsednik, »povabil sem vas iz Marseilla, da bi vas soočil z neko damo, ki je baje na las podobna vaši umrli hčerki Marioni. Grof Fronville trdi, da je ta dama, ki se piše za Beatrico d'Armincourovo, v resnici njegova žena in vaša hčerka. Gospod Clermont... prepričan sem... če je ta trditev resnična, najsi bo še tako drzna, da boste svojega otroka prav gotovo spoznali, nič manj pa nisem prepričan, da hčerka vas, svojega starega očeta, ki ste toliko storili za njo in jo z ljubeznijo negovali ,da vas torej ta hčerka ne bo zatajila.«

Te besede je izgovoril predsednik s tako vsiljivo svečanostjo, da so bili vsi nehote ganjeni.

Vsi v dvorani so napeto pričakovali novih dogodkov.

Gospod Clermont, nekdanji mirovni sodnik iz Marseilla, se je obrnil ne

Naposled je vendar s trudom dahnil: Marion, otrok moj!«

da bi črhnil besedo, k dami, ki bi naj bila njegovi hčeri tako zelo podobna. Gospa d'Armincourova, ki je sedela po začetku drugega dela razprave v poltemi pri nekem stebru, je vstala in počasi krenila v sredino dvorane. Njena nežna, skorajda dekliška postava v sivi svilnati obleki, ozke nadlehti in roke, bledi oval njenega obraza, ki so v njem žarele velike temne oči, razprte in resne, fino nežno čelo, izražajoče dobroto in krotkost, vse to je bilo strnjeno v ubrano celoto. Kakšnih pet korakov pred gospodom Clermontom je obstala. Starec je bil kljub sključeni drži še zmerom večji od nje.

Drug drugemu sta se zagledala v oči.

Minile so sekunde osebne napetosti, vsi navzoči so nestrpno strigli z ušesi.

Gospa Saint-Jour se je zdajci spomnila svoje lastne mladosti; zagledala se je kot otrok v očetovi hiši, v družbi svoje vzgojiteljice, v plesni dvorani... Doživljala je dogodke, ki so že zdavnaj minili in vsi spomini so bili tako živi v njej, čeprav je vso svojo pozornost posvetila nememu prizoru sredi sodne dvorane.

Nenadejano je objel viden drget ves život starega gospoda; zdelo se je, da hoče spregovoriti, da pa v svoji razburjenosti in zmedi ne more izdaviti besede. Naposled je vendar s trudom dahnil:

»Marion, otrok moj!

Z besedo bi človek ne mogel opisati starčevega glasu; tako mil, tako žalostno radosten je bil! Z nepopisno nežnostjo je spregovoril te tri besede; spregovorilo je pa prav za prav le njegovo očetovsko srce. Saj je bil starec prepričan, da njegove ljubljene hčere že zdavnaj ni več med živimi...

Komaj zaznavno je dvignil gospod Clermont roke in jih razširil; palica, ki se je nanjo opiral, mu je padla iz rok. Njegova drža je bila nemočna in prežeta ganjenosti; solze so mu polzele po velih licih in zdelo se je, da je izgubil vso razsodnost.

Mrtvaško bleda, s široko razprtimi očmi je stala mlada žena pred častitljivim starcem. Bolščala je vanj in menda čutila strastno ljubezen, ki je zvenela iz nežnih besed: »Marion, otrok moj!«

Starec je stal pred njo s solzami v očeh, s proseče razprostrtimi rokami... Zdajci so mu stare roke omahnile.

V tistem trenutku se je mlada žena zdrznila. Po tihem je spregovorila eno samo besedo:

»Oče...«

Potlej je padla staremu gospodu v naročje.

Ta nepričakovani preobrat je razburil vse, tudi najpotrpežljivejše in najmirnejše poslušalce. Vsi vprek so se začeli glasno pogovarjati, nekateri so vpili, nekateri cepetali z nogami. Predsednik je moral večkrat zapored zavihteti zvonec in resno zahtevati mir. Šele po večkratnem poskusu se mu je naposled posrečilo ukrotiti razburjene duhove. Tedaj je vstal in svečano razglasil:

»Razpravo prekinjam; jutri nadaljujemo.«

VI.

Marion Clermontova je preživela svojo mladost v rojstnem mestu Marseillu — v gosposki veliki hiši svojega očeta. Poslopje je bilo razkošno, pročelje belo ko marmor; veličastna obokana okna in veliki mostovži, počivajoči na kamnitih sohah, so dali poslopju videz palače. Veliki in prostrani park, ki je od vseh strani obdajal to razkošno hišo, je bil po vsem Marseillu znan kot prava znamenitost. V tem parku je preživela mala Marion najlepše ure svojega mladega življenja. Tam se je igrala na belih potkah, po zelenih tratah, pod varno zaščito svoje vzgojiteljice... Tam ji je pripovedovala mati, nežna drobna ženica rahlega zdravja, prve pravljice.

Ko je bila Marion deset let stara, ji je mati umrla. — Udarec usode, ki ga je težko prebolela, je njenemu otroškemu obrazu vtisnil pečat otožnosti. Od tistih dob je posedala ure in ure molče in zakrknjena vase pod orjaško stoletno platano in zrla na morje, razprostirajoče se v večni sinjini pred njo. Sanjala je — sanjala o hrepenenju, o velikih in prečudnih stvareh, ki so ji napolnile srce s sladko otožnostjo.

Kasneje je mnogo brala; najbolj všeč so ji bili globoki romani in čustvene pesmi, ki so v njih opevali pesniki usode zaljubljencev...

Šestnajst let ji je bilo, ko je vzcvetela — kakor so pisali pesniki tedanjih dni — v deviški lepoti. Njena vitka postava, njen ozek bel obraz s temnimi, zagonetnimi očmi jo je delal prikupno in poželjenja vredno... Na prvem plesu, ki ga je smela obiskati — bila je svečanost, ki jo je priredil okrajni prefekt — je zbudila splošno pozornost.

Najnovejša slika iz Toleda, ki nam spet kaže grozotno razdejanje zgodovinskih znamenitosti. Na sliki vidimo zgodovinski Alcazar, ki ga je dolgo časa branila peščica uporniških častnikov in kadetov zoper vladne čete.

Soproga podjetja

NAPISAL EMERIK NAGY

Baroti in Maroti sta bila že izza otroških let neločljiva prijatelja. Obema je bilo Pavle ime, oba sta hodila v isto gimnazijo, oba sta študirala hkratu na tehniki in naposled oba — z inženirsko diplomo v žepu — nista našla službe. Toda v sreči in nesreči sta bila trdna in kremenita. V družbi, ki sta zahajala vanjo, so govorili o njiju spoštljivo ko o njunima davnima prednikoma, o Kastorju in Poluksu, večnima zglednikoma zvestega prijateljstva.

Zgodilo se je, da je Baroti krenil z njune skupne grbavinaste poti. Vendar samo za nekaj časa. Poročil se je bil namreč z bogato Mimi Jansenovo, z eno izmed najlepših žena našega časa. Mimi se je zaljubila v Barotija; očarala ga je. In tudi bogatemu papačku je bil brhki mladi mož na moč všeč: čez nekaj tednov sta se zaljubljenca poročila, koj po poroki sta pa odpotovala v Italijo.

Osamljeni Maroti je čakal doma mirno in potrpežljivo vrnitve mlade zakonske dvojice, in zvestega prijatelja še celo takrat ni minilo potrpljenje, ko je izprevidel, da posveča Baroti kakopak več časa svoji mladi ženici ko pa prijateljstvu.

Ureditev stanovanja, novi družinski red, služkinje, obiski pri sorodnikih, skratka sami prepotrebni opravki so Barotija popolnoma odtujili staremu svetu; kmalu so pa pojenjali vsi takšni in slični opravki, in napočil je siv in mračen delavnik...

Baroti in Maroti sta se spet shajala; stara prijatelja sta živela od tistih dob neprestano skupaj, če smemo tako reči, pod varnim okriljem gospe Mimi.

Baroti je ustanovil s tastovim denarjem tovarno za pluge, Marotija je vzel za družbenika — in v skupnem delu je novo podjetje »Baroti & Maroti« kmalu zaslovelo. Oba prijatelja sta nadzirala podjetje, izven tovarne — prištevši Mimi — so pa živeli ko trije golobčki.

Leta so prihajala in odhajala in nič ni zatemnilo jasnega neba njunega prijateljstva. Baroti je bil dober in vzoren zakonski mož, Maroti odkritosrčen prijatelj, Mimi pa najplemenitejša žena na svetu; podjetju je povila dva srčkana otročička: dečka in deklico.

Povsod, v družbi, v kavarni, med poslovnimi prijatelji, povsod so se nehote vpraševali, ali niso nemara med Marotijem in gospo Barotijevo tesnejše vezi od prijateljskih. Za to kakopak ni imel nihče nobenih dokazov, oko pa le prevečkrat vara; prijatelja o tem nista nikoli govorila, in prav gotovo bi ne bila do smrti spregovorila besedice, če bi se ne bilo zgodilo nekaj, kar je oba osupnilo.

Bilo je v zgodnji pomladi, ko je Baroti nenadejano vprašal:

»Kaj bomo pa poleti počeli?«

Vprašanje letovanja sicer še res ni bilo nujno in važno, toda spomladi se včasih človek zaradi pomanjkanja drugih pogovorov spomni česar koli. Oba moža, Baroti in Maroti, sta mislila, da Mimi ne bo določno odgovorila na to vprašanje. Sama si seveda nista delala zastran tega sivih las, saj je bilo še časa dovolj. Zdajci ju je pa presenetila odločna Mimina beseda:

»Letos se peljem z otroki v Siofok.«

»Zakaj neki v Siofok?« sta vprašala začudeno oba moža.

»Da. Vsi ljudje pravijo, da je Blatno jezero prekrasno in da je siofoška peščina otrokom pravi blagoslov.«

»Tak, ljubica, zakaj prav v Siofok?« je vprašal očitajoče Baroti.

»Tak, Mimi, zakaj v Siofok?« je vprašal nekam popustljivo Maroti.

»Odločila sem se, da pojdem v Siofok,« je sklenila Mimi pogovor, in nihče se ni več niti z besedico dotaknil tega vprašnja. Dokler se seveda niso konec aprila vsi trije odpravili v Siofok in si najeli za vse poletje lepo vilo ob peščini.

Mimi se je že maja preselila z otrokoma v Siofok, prijatelja sta se pa včasih skupaj, včasih posamič vozila vsako nedeljo k njej in slednjikrat ugotovila, da je Mimi in otrokoma prav prijetno ob Blatnem jezeru. Maja in junija meseca še v Siofoku ni prave sezone — in na peščini komaj kdaj vidiš kakšnega kopalca.

Mimi je bila zadovoljna; ves dan se je igrala z otroki, popoldne je včasih sedela na ploščadi male prijetne kavarne, srebala črno kavo in kakšen čaj, prebirala budimpeštanske časnike in se ni niti malo zmenila za to, da je že večkrat v baru ali na samotnih sprehodih srečala mladega moža, ki jo je s poželjivimi in ognjevitimi pogledi kar požiral. Opazila ga je že, vendar se ni zmenila zanj. Mladi mož ji je bil za petami ko senca; včasih je stal celo ob vhodu njene vile. Kadar se je pa šla Mimi kopat, se je premnogokrat zgodilo, da sta bila na vsej peščini sama. Pred njima se je razprostiralo tiho in leno jezero, nad njima se je vzpenjal sinji nebeški svod, na sosednjem obrežju so se pa kopali nizki griči v zgodnjem poletnem solncu.

Nekega večera si je najela Mimi čoln in odveslala na jezero. Niti lahen vetrček ni burkal gladine. Ko je bila že daleč zunaj, je potegnila vesla v čoln in se udobno pozibavala na vodni gladini. Mimi ni bila kdo ve kako čustvena, navdušenje ji ni bočilo prsi, pa tudi žalostne misli se ji niso budile; prijetno ji je bilo sredi te tišine — čeprav ni cenila samote.

Nenadejano je pa voda oživela in še preden se je Mimi zavedla, so že pljuskali peneči se valovi ob boke njene drobcene lupinice. Vsa preplašena je zagrabila za vesla, toda bilo je že prepozno. Valovi so postajali čedalje močnejši in večji, njene roke pa čedalje utrujenejše...

Mladi mož z ognjevitim pogledom jo je spravil srečno na peščino. V poslednjem trenutku, ko je njen čoln že zajel vodo, jo je ujel in s krepko roko prepeljal v svojem čolnu v varno zavetje.

Proti koncu junija je pa v tihem kopališču vse oživelo; na promenadnih poteh so se sprehajali parčki, na peščini so se kopali navdušeni letoviščarji in v baru se je kar trlo življenja in plesa željne mladine.

Mimi je kmalu postala središče kopališkega življenja; sleherni mož se je hotel seznaniti z lepo gospo. Kaj kmalu se je Mimi zmenila z gospodi za

Nadaljevanje na 8. str.

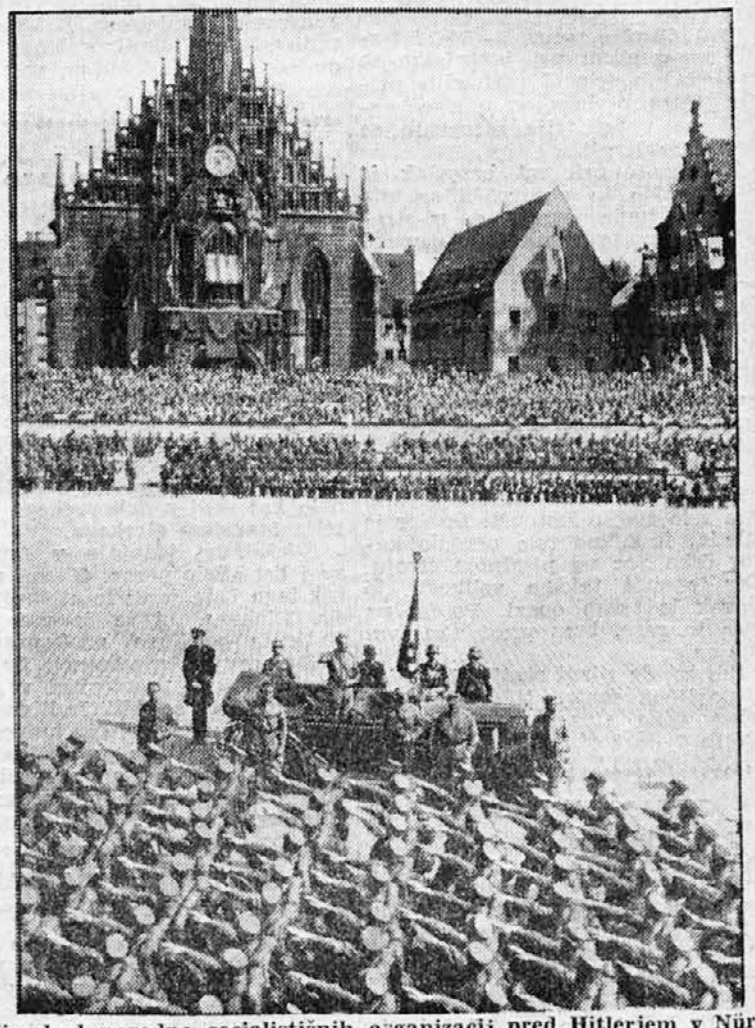

Mimohod narodno socialističnih organizacij pred Hitlerjem v Nürnbergu je bil tudi letos največja manifestacija Hitlerjevih somišljenikov.

O potrebi in koristi masaže

(n.) Pariz, sept.

Kakšno korist in dobroto imam od masaže? se bo vprašala marsikatera dama. Kdaj naj se zatečem k njej?

Ženske, ki neprestano potrebujejo svežost telesa in duha, bodisi tiste, ki so hudo zaposlene, bodisi filmske in gledališke zvezde, se vedno poslužujejo masaže. Toda ali ni to le navada? Ali pa nepotreben luksus?

Ali je res masaža nujna potreba?

Celotna masaža telesa posebno koristi onim, ki se premalo gibljejo, ker ohranjuje gibčnost členkov, prožnost mišic in trdnost mesa. Obenem pa masaža poživi obtok krvi in posebno ugodno vpliva na živčevje: ni je boljše pomoči onim, ki trpe za nespečnostjo, od redne masaže.

Posebno je priporočljiva onim, ki so pravkar okrevali od hujše bolezni in si morajo hitro nabrati moči, da razbremene preveč prizadeti živčni sistem. Potrebna je pa tudi tedaj, kadar smo preveč shujšali, da vrne naši koži prejšnjo svežost in prožnost.

Masaža je neobhodno potrebno dopolnilo vsakemu postopku, ki mu je namen shujšanje.

Žene, ki se dajo masirati po nosečnosti, ohranijo dekliško prožnost, čeprav so že večkrat rodile.

Tudi za hujšanje se s pridom poslužujemo masaže. Posebno je priporočljiva tedaj, kadar hočemo shujšati na posameznih mestih n. pr. v boke, gležnje, tilnik ali roke. Posebno hitro shujšamo tedaj, če se je tolšča nabirala zaradi prepočasnega krvnega obtoka.

Edino zdravilo za bolezen današnjega časa — zamaščenost posameznih delov telesa, kakor gležnjev, rok, trebuha in beder, kjer postane meso boleče in napeto — je masaža.

Mogli bi napisati celo stran o tem, kako masaža učinkuje proti tej bolezni sedanjih dni in kako pomaga uspešno ustvarjati lepoto telesa. Ako masiramo s kakšnim oljem, dobi koža neko posebno milino, biserni sijaj, in to je še bolj mikavno, ker je znak dobrega zdravja.

Masirajte se vedno, vsaj dvakrat do trikrat na teden, če morete! Pa tudi če se masirate le takrat, ko ste hudo izmučeni, po utrudljivem potovanju, če se slučajno slabo počutite, boste videli, da vam bo masaža vlila novih sil in da se boste čutili kakor prerojeni po njej. I. C.

Da bo izbira na mizi

Nekaj receptov izbranih jedi

Jedilni list za skromnejše razmere

Nedelja: Srnji zrezek,* omaka iz šipkovih jagod, makaroni, krompirjeva torta.

Ponedeljek: Rižota z gobami, telečji zrezki, solata.

Torek: Goveja juha z zdrobom, govedina s fižolovo omako, sveže slive.

Sreda: Goveja juha z drobtiničnimi cmočki, narastek iz rezancev in sira.

Četrtek: Kaša z ohrovtom,* slivove pogače.

Petek: Krušna juha, domače ribe s krompirjevo solato.

Sobota: Goveja bržola, krompirjeva omaka z zéleno.*

Jedilni list za premožnejše

Nedelja: Goveja juha z zdrobovimi žličniki, turška govedina* z dušenim zeljem, torta s kremo.

Ponedeljek: Goveja juha z maslenimi žličniki, govedina z rezanci in sardelno omako, palačinke s sirom.

Torek: Gobova juha s hrenovkami, telečji zvitki z gnjatjo, dušen riž, cimetov zavitek.*

Sreda: Vranična juha, svinjski kotleti s kumno, krompir, kumarična solata, drobno pecivo.

Četrtek: Zeljnata juha, prekajen jezik s kislim zeljem in češkimi cmoki, sveže sadje.

Petek: Prežgana juha s popraženimi žemljami, dušen riž s špinačo, jabolčni zavitek.

Sobota: Zelenjavna juha, sočna pečenka s popečenim krompirjem, grozdna krema.

Recepti za jedi označene v jedilnih listih z*

Srnji zrezek s šipkovo omako

Zrezke od plečeta ali stegna prav dobro potolčemo, preslaninimo, nataremo s poprom, soljo in z brinovimi jagodami, potlej jih pa spečemo na masli in jih — prilivaje zelenjavno juho — zdušimo do mehkega. Potlej denemo v ta sok očiščene šipkove jagode (brez pešk), jih prekuhamo in pretlačimo. Naposled začinimo omako še z 1/8 l rdečega vina, nekaj žlicami brusnic in limonovim sokom.

Kaša z ohrovtom

Malo glavo ohrovta na drobno narežemo in poparimo. Potlej denemo v 3/4 l mleka 18 dkg poparjene kaše in poparjen ohrovt in kuhamo kakšne pol ure, da se kaša zmehča. Naposled denemo še ščepec soli v jed in 2 do 3 kocke sladkorja. Pripravljeno jed zabelimo z razbeljenim presnim maslom.

Krompirjeva omaka z zéleno

Velike, surove krompirje olupimo in jih zrežemo na koščke, prav tako storimo tudi z 1 ali 2 gomoljikama zélene. Potlej si pripravimo iz 1 žlice moke in koščka presnega masla redko omako, in denemo vanjo krompir in zeleno. V tej omaki kuhamo oboje prav počasi, dokler se ne omehča. Naposled začinimo jed z limonovim sokom ali pa z vinskim kisom.

Turška govedina

V skledi spenimo 65 g presnega masla, stepeno 3 jajca, drugo za drugim, s 6 do 8 žlicami kisle smetane, vmešamo 8 do 10 kuhanih krompirjev, pridenemo drobno sesekljano govedino ali teletino (½ do ¾ kg), nekoliko soli, popra in zelenega petršilja, potlej pa vse skupaj dobro premešamo. Kozico dobro namažemo s presnim maslom, jo pomokamo, denemo pripravljeno mešanico vanjo in jo nečemo v zmerno vroči pečnici, dokler lepo ne porjavi.

Cimetov zavitek

Pripravimo si običajno testo za zavitek (iz kakšnih 20 dkg moke), namažemo razvlečeno testo najprej z raztopljenim presnim maslom, potlej pa z nadevom, zavijemo testo in ga pečemo v zmerno vroči pečnici, dokler lepo ne porumeni. Med peko moramo zavitek večkrat namazati z raztopljenim presnim maslom.

Nadev pripravimo iz 3 rumenjakov, 10 dkg sladkorja, nekoliko cimeta v prahu, 4 dkg na drobne kocke zrezanega citronata, 10 dkg zmletih mandljev, snega iz 3 beljakov in 2 dkg moke.

O sadju

Ljudje po navadi mislijo, da je sadje sicer okusna sprememba v hrani, da pa nima rediluih snovi. Sodobni kemiki so preskusili vse vrste sadja, tehtali so in merili in naposled ugotovili, da sadje ni samo dehteča hrana, da ni samo okusna sladica, temveč da ima poleg vitaminov še precejšnjo redilno vrednost. V mnogih sadežih najdemo maščobne in dušikove sestavine, ki so včasih prav obilne. Samo po sebi je pa razumljivo, da ima sadje precej sladkorja, sladkor je pa, to danes že vsi vedo, redilna snov prvega reda.

V mandljih in orehih najdemo do 20 % dušikovih spojin; pri orehih, mandljih in oljčnem sadu je pa razen tega še mnogo maščob in oljnatih produktov, ki znašajo celo več ko 60 %. Največ sladkorja vsebujejo banane, datlji in fige, zato je prav priporočljivo uživanje teh sadežev. Naše sadje: jabolka, hruške in grozdje vsebujejo kakšnih 15 % sladkornih snovi. Ker so torej najbolj bogate na sladkorju so tudi najkoristnejše telesu. Kisle črešnje in slive povzročajo obilno izločanje želodčnih sokov in pospešujejo zato prebavo. Pri raznih motnjah v želodcu in črevesju priporočajo zdravniki uživanje borovnic (črnic) in brusnic.

Med sočivjem je najvažnejša vrsta solata. Ker vsebuje mnogo železnatih soli in drugih rudninskih snovi, pospešuje prebavo in ugodno vpliva na kri. Dokazano je, da so že Rimljani bolne želodce vračili s solato — in se jim je to tudi posrečilo. Vse to nam pove, da moramo našo hrano poživiti z uživanjem sadja in sočivja. *

Prva kopel novorojenčka

VAŽNOST TOPLOMERA

Prvi opravek, ki ga ima babica z novorojenčkom, je za novega zemljana kaj važen: očistiti ga mora siraste sluzi in ga takoj potlej, ko je odstrigla in povezala popkovino, odkopati v 35 stopinj topli kopeli. Toplota kopalne vode je približno enaka temepraturi, ki je je bil otrok v materinem telesu vajen. Toplota vode je porok, da ne utrpi otrok škode, ko menja temperaturo v materinem telesu z normalno temperaturo v sobi, ki meri včasih le 16 stopinj Celzija. Zaradi takšnega ohlajenja bi se utegnil novorojenček, kakor ljudje pravijo, »prehladiti«.

35 stopinj Celzija, največ pa 37 stopinj naj meri prva novorojenčkova kopel, zakaj nežna in dražljiva polt novega zemljana je hudo občutljiva za čezmerno toploto. V toplejši vodi utegne dobiti otrok opekline, utegnejo se pojaviti nehurčki ali mu pa koža močno pordi. Vsi taki pojavi so za nežno telesce hudo nevarni in utegnejo celo usodno vplivati na otrokovo zdravje.

Vodo za kopel moramo zmerom meriti s toplomerom. Čut nas le prerad ukani; stare mamice so kar užaljene, če jim hči ali snaha ne verjameta, da je voda prav topla, ko jo je pa dobra in izkušena mati »izmerila« s komolcem ali z roko. Sleherni človek je sicer za toploto občutljiv, vendar ta manj drugi bolj. Stare kuharice še v krop vtaknejo roko, pa se niti ne poparijo. Zato se ne zanašajmo na približno merjenje kopalne vode, temveč si kupimo toplomer, ki itak ni drag.

Kuhinjska posoda, jedilno orodje
Franc Golob
LJUBLJANA, Wolfova ulica

Nekaj nasvetov za jesen

Ni še dolgo, kar si vestno prečistila svoje omare za obleko. Posebno zdaj, ko boš pregledovala letne obleke, jih vse oprala ali drugače očistila ter spravila na določeno mesto, je potrebno, da spet očistiš omaro, v katero boš razložila obleke za hladne dni.

Omaro izprazniš, jo z vlažno krpo očistiš slehernega praška (znotraj seveda, zunanje lice ji kot skrbna gospodinja tako gladiš vsak dan), in postaviš vanjo posodo, v kateri si zavrela mešanico kisa in vode ter v vrelo zmes položila razbeljeno železo (vložek iz likalnika). Nato zapreš omaro za kakih 20 minut; sopara, ki nastane v njej, je najuspešnejše, a najpriprostejše sredstvo za učinkovito prečiščenje. Nadležni molji se zlepa ne bodo pojavili v njej.

*

Da ti roke ob nastopu mraza in zaradi težkega dela ne postanejo hrapave in razpokane, jih posebno neguj. Umij si jih v vroči vodi, potem v hladni ter si jih otri z limonovim sokom. Ali pa jim, posebno na večer, utri nekoliko mastne kreme. Pri tem masiraj roke in prste navzdol v smeri proti koncem prstov. Le-te pa nalahno stiskaj.

*

Preden izpopolniš svojo jesensko garderobo, preudari in premisli kaj potrebuješ, čemu in zakaj. Kupuj le dobro blago, izogibaj se kričečih barv (letošnjo jesen in zimo bodo prevladovale temno zelena, rjava in črna), kupuj skladno v barvi in slogu k stvarem, ki jih že imaš.

*

Nogavice-dokolenke so razen za največjo vročino bolj ali manj nepriporočljive, zato jih na jesen čim prej odloži in shrani.

*

Če si si nakopala revmatizem, naberi praproti, ker je najboljše sredstvo za odpravo vsakršnih revmatičnih obolenj. Vrečko z malce presušeno praprotjo si deni v postelji na boleči ud. Vsakršne bolečine v nogah si odpraviš s parkrat ponovljeno kopeljo v praprotni zavrelici. Kopel si pripravi zvečer, nato pa brž k počitku, da se ne prehladiš. z.

Lepe žene so v tem skrajno izbirčne
Ničesar ne bi smela žena tako skrbno izbirati kakor svoje milo, ki ga vsak dan uporablja. Samo ako je milo zares dobro, ji da ono resnično negovanost, katero imajo moški tako radi na lepih ženah.
Med temi 4 vrstami boste našli za Vas pravo
Elida Favorit že deset let ljubljenec razvajenih žen.
Elida 7 Cvetic luksuzno milo, ki si ga lahko vsakdo privošči, posebno močnega vonja.
Elida beli španski bezeg milo snežnobele barve — omamljivega vonja.
Elida Lanolin posebno blago za občutljivo kožo.
ELIDA MILA
Ime jamči za kakovost!

Anekdote

DVE ANEKDOTI O PRINCESI JULIJANI

Zaroka

Pred nekaj leti, natančneje, aprila 1929, so se raznesli glasovi o tisti, ki ji Holandci nikoli ne pravijo drugače ko Juliantje, po naše Julka; zaročila naj bi se bila z nekim angleškim princem. Več holandskih ministrov ji je prigovarjalo, češ da bi domovina imela mnogo koristi od take zveze. Toda kraljična — takrat ji je bilo ravno dvajset let — je modro odgovorila:

»Prva in glavna politična korist Holandske je, da kraljica ljubi svojega moža.«

In smehljaje se je dodala:

»In da jo po možnosti tudi on ljubi.«

Njen humor

Princesa Julijana je čedno dekle polnih oblik in razumne šalo.

Ondan je pohajkovala po peščini v Katwycku; tam ima namreč lepo vilo. Tedaj je slišala, kako je neki francoski kopalec rekel drugemu, gledaje njene krepke noge:

»Poglej no, kakšna stebra!«

Princesa se je obrnila k porogljivcu in mu je kar nič užaljeno odvrnila:

»Hvala Bogu, zakaj nekega dne bosta stebra države!«

Ta njen odgovor je postal krilatica na Holandskem. z.

Sibirske smokve

(n.) Slavni francoski maršal Bassompierre (1579—1646) je spoznal na nekem potovanju sopotnika, ki se je izredno debelo lagal.

Tako mu je kar se da ravnodušno pripovedoval, da je v neki pomorski bitki lastnoročno pobil sto Arabcev.

Bassompierre ga je pazljivo poslušal, nato mu je pa — v zameno — pričel opisovati »rajsko Sibirijo«, kjer si je lahko, kadar ga je le bila volja, natrgal na noč sočnih smokev z drevesa.

»Nikarite no!« mu je skočil poslušalec v besedo. »V Sibiriji menda smokve ne rastó!«

»Oprostite«, je vljudno odvrnil maršal. »Če sem vam jaz dovolil, da ste pobili kar sto Arabcev, mi boste menda tudi vi, da si utrgam tehle par fig, kjer se bo meni zdelo?!...«

Pogled na Loensko jezero (Zapadna Norveška), ki je vanj zgrmela ogromna skala. Voda je tako mogočno pljusknila čez obrežje, da je popolnoma razdejala dve vasi. Terjala je več ko 70 žrtev.

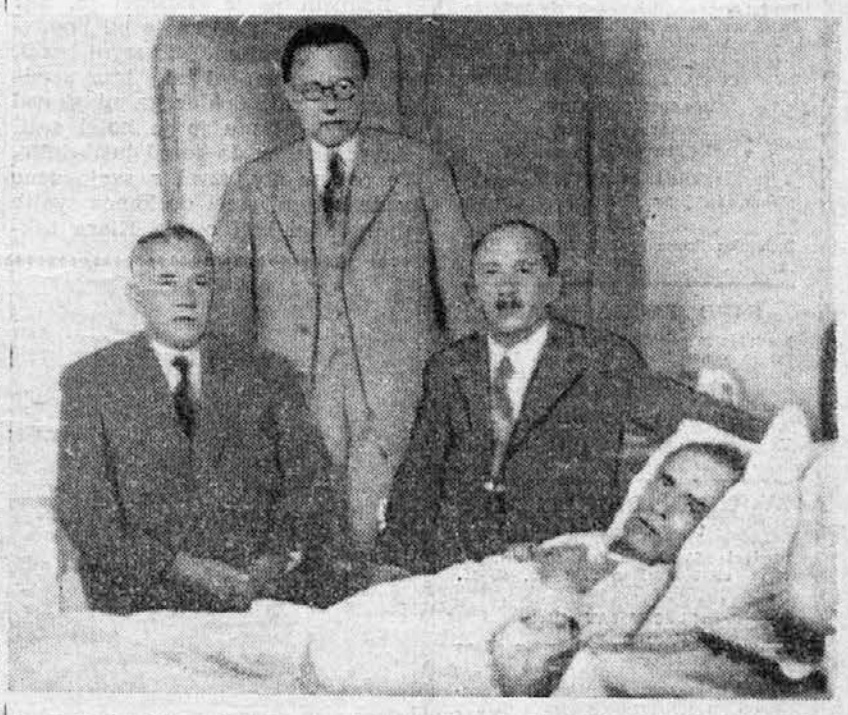

Poslednja slika Svetozarja Pribičevića na bolniški postelji v Pragi.

Kontesa Klara

Roman

Po francoskem izvirniku

Georgesa Ohneta

priredil A. R.

26. nadaljevanje

Videla je Renéja zleknjenega na okrvavljeni trati, grof se je pa hudobno smehljal in z naslado opazoval svojo pištolo. Zakaj neki pištolo? Čemu to nevarno orožje? Zaman se je trudila Klara, da bi si dopovedala, da utegneta morda izbrati sablje; zmerom znova je videla pred seboj oba nasprotnika s pištolama v rokah; slišala je dva strela, droban modrikast dim se je dvignil pod košati vrh mogočnega hrasta... René, ranjen do smrti, je padel na tla...

Hotela je odpoditi te grozne privide, ki so jo bdečo zasledovali. Zrak je bil čist in na nebu so trepetale zvezde. V grmovju so ugašali pisani lampijoni, tu pa tam je veter razgibal košato drevje. Zdajci se je vnel rdeč lampijon... in Klari se je zdelo, da vidi kri... Vsa preplašena je zaprla okno in spustila rebrače, da bi pregnala te strahotne privide.

Neprestano jo je mučila strašna slutnja, da preti njenemu možu smrt; nemirno in žbegano je tekala po sobi gor in dol. Zdajci se je zasačila med glasnim samogovorom: »Vsakemu, ki se mi približa, prinašam nesrečo.«

Prestrašila se je svojega lastnega glasu v tej neskončni tišini. Utrujena je legla na zofo in se hotela zamotiti z branjem. Od nekod je slišala uro v stolpu — in zdelo se ji je ko da prizvanjajo pogrebni zvonovi.

Klara se ni mogla več premagovati; odločila se je, da bo stopila k Renéjevi spalnici in prisluhnila ali spi ali bedi. Po prstih se je splazila skozi salon in prišla do njegovih vrat. V sobi ni bilo luči in tudi nič se ni ganilo. Mislila je, da René mirno spi; ta misel jo je pomirila. Vrnila se je spet v svojo sobo in prečula vso noč v neprestanem razburjenju, ki ga ni mogla po nobeni ceni utešiti.

René pa ni bil v svoji sobi in tudi spal ni. Zaklenil se je bil v svojo delovno sobo, tik pod Klarino spalnico. Izprevidel je resnost dvoboja, ki se mu ne bo mogel ogniti, zakaj priče so se bile kar zvečer domenile.

Kljub moledovanju in prošnjam gospoda Moulineta, ki je hotel po vsaki ceni preprečiti dvoboj, so se sekundantje domenili za sestanek ob osmih zjutraj. Izbrali so za kraj dvoboja mejo med malmaisonskimi in varennskimi gozdovi, prav nekako na sredini med obema gradovoma. Nekaj dni prej je prav na tistem mestu veseljačila pisana lovska družba in zalivala dobro voljo z iskrečim se francoskim vinom.

Grof se je odločil za pištole in določil razdaljo na trideset korakov. René je pogoje brez ugovora sprejel. Čeprav ni bil pištole preveč vajen, je bil vendar s puško mojstrski strelec. Zavedal se je, da ima ostro oko in mirno roko, a nič manj ni bil prepričan, da bo pogodil svoj cilj, dasiprav utegne postati tudi sam žrtev nasprotnikove krogle.

Težko bi bilo uganiti, kdo izmed teh pogumnih in hladnokrvnih gospodov bo zmagal; pribito je bilo samo to, da bo eden od njiju obležal...

*

René je bil tako sam s seboj. — Zavedal se je, da ga čaka morda samo še nekaj ur življenja, zato se je zbral in se zamislil... Stvarno je presodil svoje dosedanje življenje, in se ni mogel znebiti misli, da je bil doslej s Klaro vendar pretrd. V tej težki uri se mu je v dno duše zasmililo to ubogo in izmučeno ženino srce; izprevidel je, da je vse svoje hrepenenje darovala le njemu. To visokostno in trmasto ženo, ki jo je tako trdo zavrnil, je videl vso pohlevno, nežno in vdano pred seboj. Hrabro je prestala trdo preskušnjo, ki ji jo je naložil. Zdaj v tej samotni uri ga je nenadejano obšlo spoznanje. Koj jutri, če ne bo padel v boju, bo stopil k njej in ji priznal svojo globoko ljubezen in spoštovanje. Če ga bo pa neprijatelj pogodil, bo ostal v njenem spominu vedno svetal in zgleden mož, ki je žrtvoval sebe za njeno čast.

Zamislil se je. Dosegel je, kar je nameraval; lahko je bil pomirjen in zadovoljen. Nič se ni kesal, da je njen značaj tako brez usmiljenja koval, dokler ga ni skoval v obliko, ki mu jo je hotel dati. Zavedal se je, da bo od jutri dalje, če ostane živ, živel s svojo ženo v neskaljeni sreči do konca svojih dni. Če bi bila ostala Klara taksna, kakršna je bila, bi nikoli ne mogla užiti sreče in bi tudi njega nikoli ne mogla osrečiti. S pametjo je bila uvidela, da je hodila po napačnih poteh, vendar je bila preponosna, da bi priznala svojo napako, zato je rajši prebila vse dosedanje zakonsko življenje z grenkobo v srcu in s skesanim mučeništvom. Preskušnja, ki jo ji je bil naložil, je bila samo njej v prid. Zbrala se je, borila se je sama s seboj in z njegovo železno voljo, dokler ni naposled našla same sebe. Zdaj je bila naposled zrela za srečo.

Toda joj! Ali naj se mar v tem trenutku, ko je njeno spreobrnjenje dopolnjeno, ko jo čaka solnčna bodočnost, podre vse v nič, ali jo naj mar pogubi obup?

V tem razmišljanju ga je zmotilo enakomerno sprehajanje po vrhni sobi. Prisluhnil je. Zaslutil je, da se sprehaja po sobi nad njegovo glavo njegova zakonska žena, ki jo mori strah... Čeprav je med njima le tenak strop, ju loči vendar neizmerna razdalja.

Sleherni njen korak je opomnil Renéja na grozotno razburjenje svoje uboge Klare. V duhu jo je videl nepokojno, z bolestnim izrazom na licih, s tresočimi se rokami, s strtim srcem...

Tedaj se mu je omehčalo srce, in prvič ga je ljubezen premagala. Po senceh mu je razbijalo in v srcu se mu je zbudilo mogočno hrepenenje po tej ženi, ki jo je oboževal, in ki ni bila še nikoli njegova. Zahotelo se mu je k njej; hotel jo je vzeti v naročje, hotel jo je nežno božati in ji ko nebogljenemu otroku pripovedovati povestice...

Kakor otrok si je tedaj izmislil izgovor za svoje nenadejano hrepenenje. Ali ni mar norec, da bi prej tvegal svoje življenje, preden bo okusil sladkobo ljubezni? Preden se bo opojil z njenimi poljubi, preden ji bo božal njene deklice plave kodre? Samo besedo mu bo treba reči, pa mu bo že pritekla v naročje. Saj do jutrnjega svita je še daleč... To noč lahko še užije vso srečo, zakaj morda ne bo zanj nikoli več jutra... Od blaznega hrepenenja se mu je zvrtelo v glavi — in že je stopil korak naprej in iztegnil roko po kljuki... Toda v tistem trenutku se je že spet zavedel svoje moči in svoje neupogljive volje.

Ali je mar mož, ki ga utegne trenutna slabost premagati? Ali naj mar po tolikem trpljenju v poslednji minuti izgubi ponos? Ali se naj mar tako daleč spozabi, da bo ženo, ki jo je premagal in ukrotil, prosil za uro ljubezni? Ne! V tej uri mora obrzdati svojo strast in svoje hrepenenje, zakaj prav ta ura je odločilna nravno in gmotno za bodoče življenje. Če ga neprijatelj ne bo pogodil, bo Klara njegova, in bodočnost ga ne bo skrbela; ako bo moral umreti kot junak, bo živel v njenem spominu zmerom — ponosen, velik in nepremagljiv. Do konca mora izdržati! Vse ali pa nič. Čaka ga življenje polno sreče in veselja ali pa hladna smrt. Trdno odločen je tedaj René sedel spet ves miren za svojo pisalno mizo.

V vrhnji sobi se je Klara še zmerom živčno sprehajala. Zdajci je zaslišal René kako je odprla vrata, kako je hušknila skozi salon in stekla k njegovi sobi. Nasmehnil se je in še pazljiveje prisluhnil. Čez nekaj minut se je spet vrnila v svojo sobo. Torej je tudi njo, prav tako kakor njega, obšlo hrepenenje... Prav tako si je zaželela njegove bližine, vendar si je prav tako premislila kakor on. Šele tedaj je spoznal, kako zelo bi se bil ponižal, ako bi se ji bil približal; v tistem trenutku bi nehal biti človek, ki obvlada s svojo voljo vse; postal bi povprečen človek, odvisen od svojih nagonov.

Medel svit prebujajočega se dne, ga je spomnil gmotnih skrbi, ki se jih je moral še v teh poslednjih trenutkih znebiti. Za primer, da bo padel, je hotel še svoji ljubljeni sestri zagotoviti neskaljeno in srečno bodočnost. Predobro je poznal viteške lastnosti Oktavija, cenil je njegov plemeniti duh in pošteno srce. Čeprav je bil odklonil ženitev, je storil to zgolj zaradi tega, da bi še trše kaznoval svojo ženo. Zdaj je bila kriza na vrhuncu, zato je hotel popraviti krivico, ki jo je bil Oktaviju storil. Razen tega je dobro vedel, da Suzana ljubi grofiča. Svoji sestri, ki mu je bila edina sreča in edini solnčni žarek v njegovem sicer pustem življenju, ni mogel prizadejati takšne bolečine.

Odločil se je, da bo ljubeča se mlada človeka osrečil; da bi pa podkrepil svečanost svojega dovoljenja, je segel po pero in napisal oporoko. Mirno in zbrano je določal... Polovico svojega premoženja je namenil Suzani, drugo polovico pa Klari s pripombo, »naj njegova draga žena prijazno sprejme ta dar v spomin na nežno ljubezen, ki jo je zmerom čutil zanjo«. Potlej je izbral izmed svojih inženirjev najsposobnejšega za ravnatelja, ki bi ga naj po njegovi smrti nadomestoval. Ko je tako vse skrbno in premišljeno uredil, se mu je zdelo prav, da se malo odpočije. Saj bo morala biti davi njegova roka mirna in njegov pogled oster. Zleknil se je na divan in z globokim vzdihom zatisnil oči.

*

Na varennskem gradu je bilo vse narobe. Atenaida se je vrnila iz Malmaisona nad vse ogorčena in užaljena. Prav v tistem trenutku, ko je že mislila, da ima osovraženo tekmico popolnoma v svoji oblasti, jo je njen zmagoslavni in ponosni nastop spravil s tira. Ona sama, grofica de Bligny, je bila ponižana, njo je premagala in napodila njena najhujša sovražnica... Nič več si ni mogla prikrivati, da bo ta prelom s sorodno družino hudo škodoval njenemu ugledu.

Vsa grofova družina bo držala s Klaro; vsi bodo izvedeli za vzrok dvoboja — in vsi bodo vedeli kako sramotno in kako osramočena je morala oditi iz Malmaisona. Vse bodo izvedeli, vse bodo raztrobili po svetu — in kakor je že v navadi, bodo zlobni jeziki njeno sramoto samo še povečali.

Pri teh mislih je zaškripala Atenaida z zobmi in v njenem srcu so se zbudili krvoločni nagoni. Sama bi bila najrajši na moževem mestu, da bi krvavo dejanje bolje in zanesljiveje opravila.

V mislih si je slikala Klaro kot vdovo, videla jo je vso odeto v črnino, bledo ko zid, skrušeno in preklinjajočo nesrečno uro, ko je svojo tekmico nizkotno užalila. In če bi lahko Klaro v njenem ljubljenem možu zadela, bi jo pogodila prav v dno srca!

Z grozotnim smehom je zagnala rokavice in pahljačo na mizo v salonu, ki je bila pravkar vanj stopila. Obrnila se je k svojemu očetu in k svojemu možu, ki sta jo samo nemo opazovala, ter vzkliknila v najhujši razgorčenosti:

»Ta mož, ki brani tisto, ki je mene užalila, mora umreti...«

Vsi trije so spričo teh krvoločnih besed ostrmeli.

Moulineta je hčerina zahteva popolnoma strla; grof je bil presenečen, ko je zaslutil pri svoji ženi prav toliko srda, kolikor ga je sam gojil. Hkratu je pa Atenaidi hudo zameril, da se je tako daleč spozabila. Škandal, ki ga je povzročila, se je nečastno končal zanjo in zanj. Zato je v mislih ženo ostro karal, ker se ni znala brzdati in obvladati. Vajen zatajevanja svojih pravih čustev, vajen skrivati celo srd pod krinko vljudnega nasmeha, je obsojal Atenaido, in zdela se mu je nepopisno nesramna in nerodna, naposled ga je pa še ujezilo njeno vedenje à la Borgia... Mirno ji je pogledal v oči in odgovoril:

»Tega moža naj ubijem! Vam, draga moja, je to lahko reči. Takšne fraze so primerne za kakšno melodramo, v resničnem življenju so pa smešne, da je kaj! Odvadite se takšnih prenapetih vzklikov in teatralnih nastopov!«

Potlej je s hladnim nasmehom dodal:

»Sicer pa bodite prepričani, da bom storil vse, kar je potrebno za vaše zadoščenje.«

»Dovolite, gospod grof«, je začel Moulinet, strezniviši se iz globoke zamišljenosti, »vidim, da ste pripravljeni, po vsaki ceni nabrusiti rezilo.«

»Ali niste slišali besed svoje hčere, dragi gospod?« je dejal hladno Bligny. »Ali mar mislite, da tako slabo poznam svoje dolžnosti; ali ne vidite, da moram braniti ženino čast?«

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA — KER SO VSI PRVOVRSTNO KROJAŠKO ROČNO DELO, VSLED ČESAR OBDRŽE ZA VEDNO SVOJ EKSAKTNI KROJ. KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠTEV. 5.

v 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Kini prinašajo

SOKOLSKI DOM ŠIŠKA
telefon 33-87

Od 26. do 28. t. m.

»ZVEZDNI UTRINKI«

Joseph Schmidt

Od 29 IX. do 1. X. t. l.

»ŠKANDAL DNEVA«

V gl. vlogi: Clark Gable

KINO MOSTE

Predstave: ob delavnikih ob 18.30 in 20.30 uri, ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri

Cene: Din 3'50, 4'50, 5'50 i 6'50

Od 25. do 28. IX t. l.

JOSEPH SCHMIDT

Svetovni tenorist

v velefilmu petja in veselja

»ZVOKI MLADOSTI«

(Wenn du jung bist gehört dir die Welt)

Sodeluje: Szöke Szakal. Godba: Hans May

KINO TALIJA KRANJ

predvaja v soboto 26. t. m. ob 20.30 uri in v nedeljo 27. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri velefilm iz cirkuškega življenja

»LAHKA KONJENICA«

V gl. vlogi: Marika Rökk in Fritz Kampers

ZVOČNI RADIO JESENICE

telefon int. št. 620

predvaja 25. t. m. ob 20. uri, 26. t. m. ob 20. uri in 27 t. m. ob 15. in 20. uri

»PLES V SAVOJU«

V gl. vlogi: Gitta Alpar in Hans Jaray

Pri vsakem sporedu najnovejši Paramount in Univerzum zvočni tednik s posnetki z Olimpijade

Nemško letalo »Zephyr« je v 22 urah in 12 minutah preletelo 4.000 km dolgo progo in srečno pristalo v Newyorku. Na sliki ga vidimo po pristanku v Ameriki.

NAŠ NOVI LJUBEZENSKI ROMAN

Še malo, pa bo romana »Kontesa Klara« konec — in potem?

Tako ugibajo premnogi naši bralci, radovedno in napeto čakaje, kdaj bomo oznanili naš novi veliki roman. Napočil je težko pričakovani trenutek, ko vam lahko sporočimo:

ŽE V PRIHODNJI ŠTEVILKI

bo vštric s »Konteso Klaro« začel izhajati naš novi veliki ljubezenski roman.

Kakšen bo? Kje se bo dogajal? Kako mu bo ime? Kdo bo njegov glavni junak, kdo glavna junakinja?

Namesto odgovora na vsa ta vprašanja vas vprašamo: Ali se še spomnite naše prekrasne povesti

»V NAROČJU SREČE«,

ki smo jo priobčevali lansko pomlad? Še pomnite prečudni ljubezenski roman lepega šoferja, ruskega kneza, in ohole Suzane, njegove mlade gospodarice?

In drugo vprašanje: Ali vam je še v spominu prelepa povest istega pisatelja

»NJENA VELIKA LJUBEZEN«,

ki je izhajala v našem tedniku preteklo zimo? Ali vam ni šel do srca ljubezenski roman mlade, a ubožne Renate in njenega nedostopnega moža Arturja Wintertona?

Zakaj vas to sprašujemo? Zato ker je naš novi ljubezenski roman napisal

ISTI PISATELJ

kakor romana »V naročju sreče« in »Njena velika ljubezen«. Mislimo, da ne moremo napraviti za novi roman boljše reklame, kakor če ga primerjamo z najlepšimi povestmi, kar jih je dozdaj priobčil »Družinski tednik«, in če povemo, da jih bo po napetosti dogajanja in čustvenih peripetijah

CELO PRESEGAL.

Zakaj, še bolj kakor v oni dveh romanih vodi usodo obeh glavnih junakov ista črta značaja: njen in njegov ponos. Ponos, ki krčevito taji ljubezen, dokler —

Toda preveč ne smemo izdati. Če povemo še to, da je osnova naše nove ljubezenske povesti

ZAKON NA POSKUŠNJO,

smo za danes povedali dovolj. Več boste izvedeli v prihodnji številki, ko začne izhajati naš novi roman.

Čitajte »Družinski tednik«! Pazite na prihodnjo številko!

Marcel Allain in Pierre Souvestre:

Skrivnostni Fantomas

Detektivsko-kriminalni roman

30. nadaljevanje

Fandor bi bil najrajši skočil lopovu za vrat; da bi pa ne tvegal preveč, si je moral — hočeš nočeš — premisliti. Juvu je bil prisegel, da ne bo izpustil Jozefine iz oči! Ta misel je vplivala na vse njegove sklepe; žal so dogodki poslednje četrt ure postavili vse njegove načrte na glavo.

Pritlikavec in poveljnik sta se naposled vendar odstranila iz oddelka; prav gotovo sta odšla k svojim pomagačem, čakajočim na ploščadi.

Fandorju se je zdela prilika ugodna, da bi potegnil alarmno zavoro in tako opozoril spremno osebje na roparje. Samo trenutek je premišljal, kakšno nevarnost bi si s takim dejanjem nakopal, toda kot mož dejanja se ni predolgo ukvarjal s praznim premišljanjem. Kar brž se je ogledal po vozu, iščoč alarmne zavore. Uzrl jo je tik nad študentovo glavo. Ne da bi se obotavljal je skočil korak naprej, toda v tistem trenutku, ko se je šele dotaknil zavore, je že oglušujoče kriknil. V nadlehti je začutil silovito bolečino — in roka mu je omahnila.

Študent ga je bil z nožem globoko uklal!

Medtem ko se je trudil, da bi ustavil kri, je študent naglo izginil iz oddelka.

»Torej tudi zaveznik!« si je dejal Fandor.

Od tistega trenutka dalje je vlak zmanjšal hitrost. Medtem ko se je časnikar ukvarjal s svojo rano, je debeluhar še zmerom na pol nezavesten stokal za denarjem. Fandor se je zdrznil, ko je opazil, da namerava vlak obstati. Lopovi bodo to ugodno prilko gotovo izrabili, da pobegnejo, ne da bi kajpak pozabili še brž izstreliti par krogel, ki bi z njimi prestrašili morebitne zasledovalce.

Bog sam si ga vedi kaj se bo zgodilo z Jozefino?

Da bi se kolikor toliko zavaroval, se je časnikar vlegel pod klop, in odondod opazoval vse dogodke na hodniku. Tam je postalo zdajci vse živo, vendar ni bilo opaziti med »potniki« niti najmanjšega nemira in zmede.

Roparji so se pripravili očitno na izstop; kakopak so se vedli ko najnedolžnejši popotniki, ki se jim mudi...

Čeprav je hitrost vlaka neprestano pojemala, so se roparji vendar nekam razburjali zastran hitre vožnje.

Zdajci je vlak obstal.

»Ali je nasip visok?«, je vprašala neka ženska.

Fandor je spoznal Jozefinin glas!

»Ne«, je odgovoril nekdo in précej velel: »Kar skoči! Te bomo že ujeli!«

Zdaj je bil časnikar popolnoma prepričan, da je Jozefina zaveznica teh nepridipravov. Skočil je iz oddelka, da bi jih zasledoval.

Toda nenadejano je odskočil, zakaj komaj je stopil na hodnik, je krogla preluknjala okno in obtičala v leseni steni.

»Podli lopovi!« je zaklel Fandor in legel pri priči na trebuh. »Pobrisali so jo — in Jozefina z njimi... Vendar mi ne uidejo!...«

Z bliskovito naglico je skoval nov načrt. Da bi ga ne pogodile krogle bežečih roparjev, je hotel skočiti z voza na nasprotni strani vlaka.

V tistem trenutku je debeluhar odprl oči, se krčevito oprijel Fandorja in začel stokati:

»Pomagajte mi, gospod! Nikar me ne zapustite!«

»Hudimana!« je zamrmral Fandor, »na tega sem pa popolnoma pozabil. No, še tega mi je manjkalo!«

»Se boste že opomogli!« ga je zavrnil. »Saj se vam ni nič zgodilo...«

Toda časnikar se je zdrznil; zdelo se mu je, da se je začel vlak spet premikati. Ne meneč se za morebitne krogle, je pomolil glavo skozi razbito okno, da bi se razgledal.

Zdajci je ves preplašen in začuden vzkliknil:

»Kaj naj to pomeni?«

Njegov voz je stal mirno na tiru, medtem ko je opazil, da izginja vlak že v temi.

Torej so lopovi odpeli voz!

Zdaj je pa čakalo časnikarja še novo presenečenje. Začutil je, da se je začel voz pomikati ritensko.

V tistem trenutku se je debeluhar, ki se je medtem že popolnoma zavedel, spet zatekel k Fandorju in začel obupno tuliti, ko je opazil kaj se je zgodilo:

»Ritenski se vozimo... nesreča bo...«

Fandor je skušal moža pomiriti, toda nič ni zaleglo; ves obupan je trgovec vil roke in vpil:

»Izgubljeni smo! Čez dvajset minut pridrvi po tej progi Simplon-Express!«

Fandor se je ugriznil v ustnice. Izprevidel je nevarnost, ki jima je pretila. Kakor obseden je skočil k vratom voza, da bi ugotovil, ali bi se mogel rešiti s skokom; tedaj se mu je zazdelo, da hitrost pojema... Upanje se mu je zablisnilo! V poslednjem vozu, v službenem vozu, ki se je držal prvega razreda, je gotovo ostal kakšen železničar, ki se zdaj na vse kriplje trudi, da bi z ročno zavoro ustavil voz.

Njegova domneva je bila pravilna. Nekaj minut kasneje sta na samotni progi obstala dva še samotnejša železniška voza...

Fandor in debeluhar sta z bliskovito naglico skočila z voza; s službenega voza sta pa prav v istem hipu skočila dva železničarja in začela na vse grlo vpiti:

»Tecite! Rešite se!«

Nesrečneži so stekli čez drn in strn, dokler se niso vsi zapored prekopicnili v globok jarek, ves poln vode... Z okrvavljenimi rokami in raztrgano obleko so se počasi izvlekli in naposled obležali na tleh. V tistem trenutku se je zaslišalo preteče ropotanje ekspresnega vlaka, ki se je v diru zaletel v samotna voza in ju zdrobil na male kose. Stroj in prvi voz razkošnega vlaka sta pri priči iztirila!

*

Komaj je Loupart ujel Jozefino v naročje, je že priganjal svoje pomagače k begu. Bilo je temno ko v rogu; nobene zvezde ni bilo na nočnem nebu. Kakor nalašč za temna in nepoštena pota roparjev... Loupart je bil zmerom prvi; njegovi pomagači in Jozefina so ga komaj dohajali. Zmerom znova je divje preklinjal, če mu niso bili vsi tik za petami. Naposled so uzrli begunci ozek svetel pas, ki se je, obrobljen z drevesi, vil med polji in njivami.

»Ali vidite drevored?« je vprašal Barbu.

»Deželna cesta iz Dijona?«

»Ne... iz Verreya...«

»Imenitno!« je vzkliknil Loupart, sedel na nasip in ukazal svojim pomagačem naj posedejo okrog njega.

»Poslušajte:« je povzel, »zadeva se nam je sicer posrečila... a smo žal opravili šele polovico dela. Nismo se nadejali previdnosti in pretkanosti tega enookega debeluha...«

Vsem so se obrazi razočarano zapotegnili... Zdajci se je nekdo oglasil:

»Tega ne razumem!... Samo pol dela!... Kaj naj to pomeni?«

Loupart, ki ni trpel ugovora, ga je nadrl:

»Jezik za zobe, bedak! Samo pol plena imamo... Do jutri zvečer morate počakati... šele takrat dobi vsak svoj del...«

»Zakaj šele jutri?« je zamrmral drugi glas.

Loupart je radovedneža ošinil s tako divjim pogledom, da se ni nihče več upal ziniti besedice.

»Komur ni prav, ga naj hudič vzame!« je zagrmel. »Dejal sem: jutri zvečer — in mir besedi! Jozefina, ti, Barbu in jaz, mi ostanemo skupaj... V Parizu nas čaka velika stvar... vi pa sami poskrbite, da boste našli pot nazaj v Pariz! Vso noč in ves dan imate še časa. Najvažnejše je to, da boste vsi okoli desetih zvečer na mestu... Ali ste razumeli?...«

Loupart je vstal, pomignil Barbuju in Jozefini, potlej je pa dejal:

»Ti greš prvi, Barbu...«

»Kam si namenjen?«

»Na brzojavni urad.«

»Kaj boš tam?«

»Ti puhla glava, ali ti moram mar še na dolgo in široko razlagati, kaj se nam je zgodilo?«

»Kaj se je pa zgodilo?«

»Osleparjeni smo!... Ali mar nisi videl trgovčevih bankovcev?«

»Ne! Kaj je z njimi?«

»Samo polovični so... Pasjeverec je bil previden!«

Barbu, ki je poglavarja takoj razumel, je začel besneti. Tako obupno je pričel preklinjati, da se Loupart ni mogel vzdržati smeha.

»Nikar se ne jezi!« je vzkliknil. »Bomo že še dobili drugo polovico!«

»Jutri zvečer?«

»Kakopak, stara sablja!«

»In zaradi tega hočeš brzojaviti?«

Loupartu se je omračilo čelo.

»Ne!« je zadirčno odgovoril. »Jutri me čaka mnogo važnejše opravilo. Svojega smrtnega sovražnika bom jutri spravil s sveta!...«

»Koga? Juva nemara?«...

»Da, hudimana! Če že ne razumeš.«

Barbuja je obšlo zadovoljstvo, hkratu se ga je pa lotil še strah. Zamrmral je:

»Ali si gotov, da se ti posreči?«

»Prepričan sem!«

Barbu se ni več upal moriti Louparta z vprašanji, čeprav tokrat Louparta ni razumel. Jutri zvečer se hoče polastiti drugih polovic bankovcev, hkratu pa hoče Juva, tega osovraženega in lisjaškega kriminalista, spraviti s poti?... Barbuju se je zdelo, da je to le preveč za en sam večer!...

Molče je stopala trojica po deželni cesti. Ko so se bližali hribu, ki venča mestece Verrey, so uzrli na vzhodu žarenje; hkratu so zaslišali od daleč čuden hrup...

»Imenitno!« si je mislil ničvredež. »Ekspresni vlak je iztiril... O, to bo žrtev!...«

Zdajci se je prestrašil, ko je zagledal na pol oblečene kmete, ki so z baklami tekli proti železniški progi...

»Ali še ne bomo kmalu pri brzojavnem uradu?« je tedaj razburjeno vzkliknil.

Barbu je z roko pokazal na hišo, ki je stala tik pred njimi.

Loupart je stekel noter, zahteval brzojavno golico in načečkal:

»Kriminalni komisar Juve, Rue Bonaparte 142, Pariz.

Imeniten uspeh. Vsa tolpa z Loupartom na čelu na varnem. Izvršili so rop, vendar brez uspeha. Podrobnosti nemogoče. Uspeh zagotovljen. Čakam te samega, a oboroženega, jutri zvečer ob enajstih skladišče Bercy, vinska klet Kessler. Pozdrave Fandor.«

Zadovoljen sam s seboj je še brž prebral besedilo in izročil brzojavko uradnici.

Ko je dobrodušna meščanka prebrala brzojavko, je začudeno vzkliknila:

»Železniške nesreče so gotovo krivi razbojniki? Gospod je gotovo od policije! Ali poznate storilce?«

Loupart, imeniten igralec, se je samo skrivnostno nasmehnil in še skrivnostneje dejal:

»Na vas se pač lahko zanesem, kajneda?«

Medtem ko se je z nebrižnim pozdravom poslovil, sta stopila v brzojavni urad dva orožnika, ki sta imela že pripravljene nujne brzojavke...

Deset minut kasneje se je Loupart spet sešel z Jozefino in Barbujem, ki sta ga čakala onkraj mesta.

»Ali je kaj novega?« je vprašal.

»Prav nič!«

»Ali hočeš cigareto?«

Loupart je prezirljivo skomizgnil z rameni in vzkliknil:

Jozefina, pojdi sem! Ti stopi kakšnih deset korakov naprej in ustavi prvi avtomobil! Ali si razumela?... Ko ga zagledaš, začni kričati: Na pomaganje!... Morilci!...«

Jozefina je hotela ugovarjati, toda Loupart je siknil:

»Tristo kosmatih, pojdi, če sem ti ukazal!«

Jozefina je predobro poznala svojega ljubčka; vedela je, da ga mora slepo ubogati.

»Loupart in Barbu sta se medtem skrila za neko grmovje.

»Ali imaš nabit samokres?« je vprašal Loupart.

»Šest krogel tiči v bobnu!« je zamrmral Barbu.

»Prav! Ti pojdi zdaj na levo stran ceste, jaz pa ostanem na desni...«

Komaj sta se razbojnika skrila, sta že opazila v daljavi žaromet bližajočega se avtomobila... Motor je že prav slišno brnel...

Loupart se je široko zasmejal:

»Ali vidiš luč? Žarometi... Naš rešitelj že prihaja!«...

In res je že minuto nato pridrvel avtomobil. Ko je privozil blizu Jozefine, je dekle začela kriliti ko blazna z rokami, medtem je pa ves čas oglušujoče vpila:

»Na pomaganje!... Na pomaganje!... Morilci!... Pomagajte!... Stojte!... Stojte!«

Ko je opazil šofer obupano žensko sredi ceste, je brž zavrl avtomobil. Hkratu je pa pokukal lastnik skozi okno in vprašal:

»Kaj se je zgodilo? Šofer, ustavite!«

Medtem ko je stekla Jozefina k avtomobilu, ki je bil obstal nekaj metrov pred njo, sta zdajci pritekla vsak z druge strani Loupart in Barbu:

»Ti se vrži na lastnika!« je zavpil Loupart, »jaz se pa pomenim s šoferjem!«

Razbojnika sta vsak s svoje strani skočila k avtomobilu...

Medtem ko je Barbu zagrabil lastnika, je Loupart prijel šoferja za grlo...

Bliskovito sta potegnila oba napadalca samokrese in ju nastavila potnikoma na sence...

»Jozefina!« je zaklical Loupart in pokazal na vrvico, ki mu je visela iz žepa. »Zveži jima roke in noge!«

Komaj sta bila avtomobilista zvezana, jima je Loupart zamašil usta in ukazal potlej Barbuju:

»Vrzi ju na njivo... nekaj metrov vstran od ceste, da ju ne bodo precej našli.«

»Ali jima naj še malo s pestjo pomagam...?«

»Kaj še! Škoda za trud!... Ne maram nepotrebnih stvari... Malo ju pobožaj po glavi..., da se ne bosta precej zavedla...«

Loupart je sedel za krmilo in pogledal na njivo:

»Si opravil?« je vprašal svojega pomagača.

»Tako kmalu se ne bosta ganila! Enega sem menda kar preveč kresnil...«

Loupart je malomarno zamahnil z roko in ukazal Jozefini in Barbuju naj vstopita.

Nekaj sekund kasneje je z divjo naglico pognal avtomobil.

»Le brž v Pantruche! Škoda, da se bomo morali tako hitro znebiti tega srčkanega vozila... Imenitna znamka... vendar je preveč nevarno, da bi ga obdržali.«

DVOJNI UŽITEK

PROIZVOD: UNION ZAGREB

Po dolgem molku je Loupart nenadejano siknil skozi zobe:

»Zdaj si pa ti na vrsti, Juve!«

XXXVIII

Nesreča Simplon-Expressa

Kmalu nato ko so Loupart in njegovi pomagači pobegnili iz odpetih voz, ki sta obstala na progi, se je zgodila tragična nesreča.

Ekspresni vlak je z vso silo zavozil v stoječa vozova, ki so se iz njih nekaj sekund prej rešili Fandor, oba železničarja in debeluhar s prazno mošnjo.

Z oglušujočim treskom se je zaletela lokomotiva razkošnega vlaka v prtljažni voz, in se zaradi nenadnega sunka postavila skoraj pokoncu; z gromovitim treskom se je prevrnila in potegnila s seboj lastni prtljažni voz in še spalni voz.

Precej nato se je oglasilo izpod ruševin obupno tarnanje in bolestno vzdihovanje, zakaj nesreča je doletela potnike sredi najlepšega spanja.

Fandor, ki se je takoj po nesreči spet zavedel, je skočil na noge i stekel na kraj nesreče.

Izpod ruševin sta se pravkar z velikim naporom in vsa okrvavljena vlekla vlakovodja in kurjač...

Ko sta zagledala Fandorja, sta se od začudenja zdrznila, zakaj kakor čudež se jima je zdelo, da vidita tik sebe živo bitje; iščoč pomoči sta iztezala roke in tarnala...

Medtem ko je Fandor, ne meneč se za vročo paro, ki mu je brizgala po rokah, zagrabil kurjača, mu je vrli mož s poslednjimi močmi zaklical:

»Odprite vzvod!... Brž!... sicer se bo kotel razletel!...«

Fandor je pravkar skušal potegniti vzvod, ko so potniki že organizirali reševalno četo...

Vlakovodja je bil le lahko ranjen, zato se je sam izvlekel izpod ruševin, ki so se skoraj isti trenutek vnele.

Uradnik, ki je spremljal vlak in potniki zadnjih vozov, ki se jim ni nič zgodilo, so se na vse kriplje trudili, da bi ponesrečencem pomagali.

Nekateri potniki, ki so se zdravih udov rešili iz prekopicenjenih vozov, so stekli ob železniški progi proti Verreyu in tam prosili prebivalce za pomoč...

Ob tej uri je po navadi že vse mesto spalo; to noč je pa bilo v petih minutah vse kar leze in gre na nogah. Ljudje so brž poiskali bakle in svetilke in tekli na kraj nesreče. Četrt ure po nesreči so že z vseh strani hiteli prostovoljci na pomoč.

»Prava sreča«, je dejal še zmerom ves prestrašeni sprevodnik Fandorju, »da se je zgodila nesreča na ovinku, ker vozi tu vlak z zmanjšano hitrostjo. Deset minut prej bi se zagvozdili vsi vozovi drug v drugega — in brzčas bi se ne bil nihče več rešil!«

»Da, prava sreča!« je ponovil Fandor in si obrisal pot s čela; »razen nesrečnega kurjača, ki je hudo ranjen in uboge dame z zlomljenimi nogami, ki jo pravkar neso, brzčas ni hujših žrtev?... Oba razbita voza sta bila menda popolnoma prazna...«

»Da, Bog bodi zahvaljen!«

Od bližnjega postajališča so železniški uradniki sproti telefonično sporočali podrobnosti o nesreči. Naročili so reševalni vlak, ki so ga že čez kakšno uro pričakovali...

Fandor je bil sicer sam pošteno zbit in klavern, vendar je s pogumom in nenavadnim mirom stekel spet nazaj k razvalinam ekspresnega vlaka...

Tam je bilo že vse polno prostovoljcev, ki so se ukvarjali s ponesrečenci; šlo je samo še za to, da odstranijo ruševine s tirov, da bo proga prosta za pariški brzi vlak.

Utrujen se je Fandor vračal, iskaje si udoben prostorček v travi, da bi se vsaj kakšno uro spočil in zbral spet svoje telesne in duševne moči...

Komaj je storil nekaj korakov, je zaslišal znan glas...

Uzrl je debelega gospoda, ki mu je tekel nasproti. Pri priči je spoznal Jozefininega »ljubčka«.

Spričo strašne nesreče, ki se je zgodila pred njegovimi očmi, se Fandor niti spomnil ni več, da je bil mož oropan; zato ga je veselo pozdravil:

»Ah, tudi vi ste rešeni! Čestitam vam! Ali veste kaj se je zgodilo z vašo ženo?«

Fandor je nalašč dejal »z vašo ženo«, da bi možu malo izprašal vest...

Debeluhar je zapotegnil obraz in vzkliknil:

Humor

Dediščina

Gospod Skopec vodi psička na vrvici; okoli vratu ima pes široko ovratnico, kakor da bi bil že odrasel velikan.

»Za božjo voljo«, vpraša znanec gospoda Skopca, »zakaj ste neki temu kužku privezali takšno velikansko ovratnico?«

»Hm«, odgovori gospod Skopec, »naj le ščene ponosi očetove stvari; jaz sem jih tudi moral!«

Včasih...

»Za koliko pa igrate po navadi preferanco?«

»Največkrat za čast; včasih pa zvišamo vstavek na 25 par.«

Druga plat zvona...

»Vi imate srečo, gospa Piskernik, ker je vaš najemnik trgovski potnik. Se vam vsaj stvari ne kvarijo, če je gospod toliko na potovanjih.«

»Da, da. — nesreča je samo v tem, da je prvega zmerom nekje v Srbiji...«

Šest otrok

»Spet je pet vaših smrkavcev na jablani, gospa soseda!«

»Ježeš Marija, kam se je le Francek izgubil?«

Pav

Mala Ančka je pri babici na obisku. Prvič v življenju zagleda pava. Vsa razburjena steče v hišo in vzklikne:

»Babica, brž pridi! Ena putka se je popolnoma razcvela...«

Najnovejša škotska

Mlad Škot in mlada Škotka sta se vzela. Na poročno potovanje sta jo mahnila v London.

Ko sta tako pohajkovala po prestolniških ulicah, sta prišla tudi do neke slaščičarne. Tedaj se je mož nečesa spomnil: stopil je v trgovino, kupil kos čokolade in jo pokazal svoji ženi. Le-ta se je nasmehnila; razveselila jo je tolikšna pozornost.

Tedaj je Škot odlomil koščck čokolade, ga dal svoji ženi, vse drugo je pa spet zavil in skrbno spravil v žep češ:

»Tole, ljuba moja, bova pa prihranila za najine otroke!«

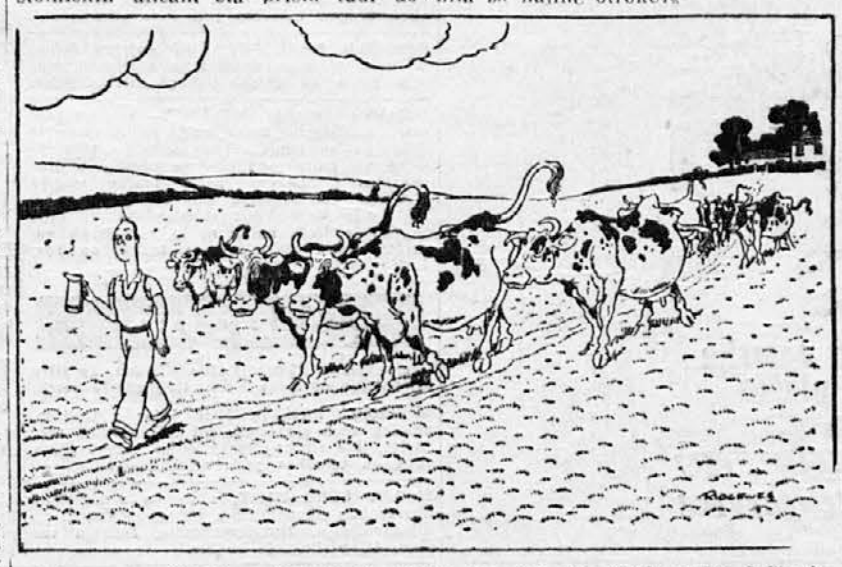

»Salamenske živali — človek bi mislil, da sem jim ostal mleko dolžan!« (»Humorist«, London)

Smrtna vožnja jadrnice „Pourquoi pas

Jadrnica znamenitega polarnega raziskovalca dr. Charcota »Pourquoi pas« se je med viharjem na zapadni obali Islanda potopila. 69 let stari raziskovalec je z 39 možmi posadke utonil. Rešil se je samo duhovnik Eugène Gouidec.

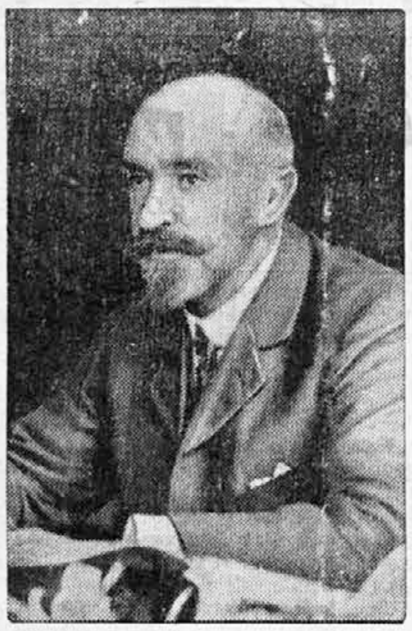

Slavni polarni raziskovalec dr. Charcot

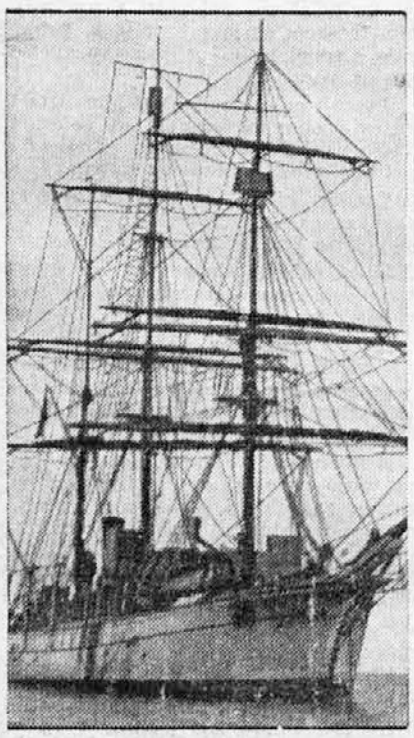

Potopljena jadrnica »Pourquoi pas«

Soproga podjetja

(Nadaljevanje s 4. strani)

partijo bridgea in zgodilo se je celo večkrat, da je Mimi izostala čez noč. Saj, v baru je bilo veselo in prijetno; plesali so, peli in pili... Večkrat je že solnce sijalo, ko je Mimi z utripajočim srcem smuknila v svojo vilo.

Baroti in Maroti sta pridno zahajala ob sobotah v Siofok; v nedeljo so ostali navadno vsi trije doma, morda so se včasih šli hladit na peščino. Mimi ni hotela po nobeni ceni v bar; uprla se je, češ denarja je škoda in tudi otrok ne kaže puščati samih ponoči. Služkinja je pač služkinja — in če je še tako zanesljiva, vendar ne zaleže za mater...

Mimi je nekam ugajalo, da je lahko živela tako dvojno življenje. Imenitno se ji je zdelo, da je lahko pred obema možema igrala vlogo izbirčne in samotarske žene — in da je lahko po njunem odhodu spet postala prešerna nočna tica, ki se je šele proti jutru, utrujena in razgreta od plesa. včasih celo malo »v rožcah« vrnila domov.

Poletje se je nagibalo h koncu, ko sta se neke sobote vozila Baroti in Maroti spet v Siofok. Sedla sta v oddelek, kjer sta sedela že dva mlada gospoda. Kupila sta časnike in brala, za pogovor mladeničev se pa še zmenila nista. Tedaj sta nenadejano zaslišala besedo »Siofok« — in oba sta hkratu vneto prisluhnila...

»Boš že še videl,« je dejal eden izmed mladeničev, »kakšne ženske so tam. Najbolj srčkana mačica je pa prav gotovo mala gospa Baroti!«

»Tovarnarjeva žena?«

»Da. Sladko dekle. Oba moža vodi za nos, da že kar ni več lepo.«

»Kakšna oba moža?«

»Ali mar ne veš, da ima dva moža. Saj je vendar soproga podjetja dveh družbenikov.«

Stvar značaja je, kako poslušalec sprejme takšno novico. Naglež se zažene obrekovalcu za vrat in ga zadavi. Bojazljivca in slabiča stre taka vest. da jokaje prosi novih podrobnosti. Baroti in Maroti sta bila bolj umerjena človeka, namignila sta drug drugemu in stopila na hodnik.

»Ali si slišal?« je dejal Baroti.

»Nezvesta žena je,« je dejal Maroti.

Baroti je potegnil Marotija s seboj v jedilni voz. Sedla sta za mizo in se vsa zbegana spogledala. Neki čuden občutek jima je zadrgnil grli; ni bilo toliko zastran bolečine, bolj ju je morila razgorčenost...

»Goljufa me,« je dejal Baroti.

»Prav nizkotno...« je ves besen pritrdil Maroti.

»Kaj naj storim?«

»Kaj naj storiš? Zate je stvar preprosta. Ločiti se daj. Kaj naj le jaz storim? Ti si vsaj mož, ti se lahko daš ločiti, jaz pa...«

Marotijeve oči so grozeče zableščale. Vstal je, se oprl z dlanmi ob mizo in siknil svojemu prijatelju v obraz:

»Zadavil jo bom..«

Čez šest tednov je sodišče potrdilo ločitev. In spet čez šest tednov se je oženil Pavle Maroti z — Mimi. Nič se ni spremenilo: Mimi je ostala soproga podjetja.

*

Tudi Vi

SI ŽELITE ZNANJA, ŽELITE KAJ KUPITI ALI KAJ PRODATI.

DO VSEGA TEGA PRIDETE NAJLAŽE IN NAJHITREJE POTOM MALIH OGLASOV V »DRUŽINSKEM TEDNIKU«.

ČE ŽELITE KAKŠNIH POJASNIL ZASTRAN NAŠIH CEN ALI PA ČE IMATE KAKRŠNOKOLI DRUGO VPRAŠANJE GLEDE NAŠIH MALIH OGLASOV, PIŠITE NA OGLASNI ODDELEK »DRUŽINSKEGA TEDNIKA«. ODGOVORILI VAM BOMO TAKOJ IN POPOLNOMA BREZPLAČNO.

Zapomnite si še to:

NAŠE CENE SO ZMERNE IN ČASU PRIMERNE.

Vse vrste oblek, nepremočljivih Hubertusev, plaščev, perila itd., si nabavite po zelo nizki ceni pri

Preskerju

Sv. Petra cesta štev. 14

Kurja očesa,

trdo kožo in zarasle nohte Vam brez bolečin odstranimo ter noge strokovnjaško zmasiramo v naši pedikuri. Obiščite nas, prepričajte se!

Nega nog 10 Din!

Bata

Ljubljana, Selenburgova 7

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s

KURIVOM

pri tvrdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom

LJUBLJANA VII.

Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem

Poravnajte naročnino!

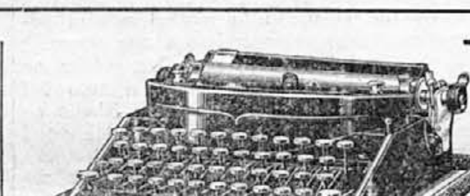

Remington

15 novih modelov vodi zopet na trgu pisalnih strojev

Prodajamo tudi na dolgoročno odplačilo po nepovišanih cenah

Remington model „Junior" je mali v kovčegu, lepo opremljen — družinski — potniški in pisarniški stroj. Nizka cena dovoli vsakomur, da si ta pisalni stroj takoj nabavi

Zahtevajte ponudbo, prospekte in neobvezno predavanje od:

Gen. zast. Remington tvornice tt. MATADOR, Zagreb, Ilica 5

Zastopnik za Ljubljano in okolico: Ivo Klarić, Ljubljana, Kolodvorska 28/II.

Razstava in prodaja strojev: Tehnik, J. Banjai, Ljubljana, Miklošičeva 20

Tel. 34-19

MALI OGLASI

Male oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Preklici in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 1'50 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček. račun »Družinski tedniks uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znamkah obenem z naročilom.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

IŠČE SE STREŽNICA, ki zna lepo prati perilo in nogavice ter fino krpati. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Natančna«.

POSOJILO BREZ POROKOV dajemo državnim in samoupravnim uradnikom ter upokojencem. Pišite na upravo pod »Amortizacijska«.

INTIMNI ZENSK' KOLEDAR, velikost notesa, 180 strani. mora imeti vsaka dozorela žena, da se pouči, kako se lahko brez fizične ali moralne škode na versko in medicinsko neoporečen način trajno izogiba spočetja. Po povzetju Din 20'—. Zaloga v Ljubljani: Kati Voda. Medvedova 8; dobi se tudi v Učit. knjigarni in v trafikah nasproti »Rio«, Slamiča in v trafiki na Tyrševi c. 53.

Službe

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MIZARSKI POMOČNIK in šofer z izpitom, zmožen vseh stavbenih del in politirar. star 28 let, išče službo. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod: »Nekadilec.«

16 LET STAR FANT, z dvema z uspehom dovršenima gimnazijama, bi se rad izučil za ključavničarja. Korošec Ladko, Dolenja vas štev. 45, p. Zagorje ob Savi.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

TRGOVSKI POMOČNIK želi spoznati pošteno in značajno dekle v starosti do 28 let. Le resne dopise na upravo pod: »Hrepenenje po tihi sreči.«

STAREJŠI LOČENEC, zdrav in soliden, z lastno tridružinsko hišo, išče pošteno tovarišico, če mogoče z majhnim kapitalom in koncesijo za trgovino. Upokojenka ni izključena. Dopise pod: »Pacifist Maribor.«

33 LETNI POSESTNIŠKI SIN, bivši podoficir, lep, zdrav, abstinent, s srčno izobrazbo (izven vsakdanjosti) delaven in varčen, želi znanja z zrelejšo inteligentno in preprosto gospodično, z nekaj premoženja, katera bi imela veselje do kmetijstva v svrho ženitve, ozir. prevzetja (nakup) lepe domačije. Znanje nemščine zaželjeno. Ponudbe na upravo pod: »V delu je rešitev.«

UČITELJICA 26 LET, čedne zunanjosti dobra gospodinja, želi postati dobra ženka in mamica. Dopisovati želi le s plemenitim inteligentom od 28 do 35 let, v državni službi, ki naj odgovori na upravo neanonimno pod: »Le, če bo možna tem potom sreča!«

SIMPATIČNA DAMA, v življenju nesrečna, želi znanja z dobro situiranim gospodom, ki bi ji bil pripravljen pomagati. Samo resne ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Samostojna«.

MLAD SIMPATIČEN GOSPOD si želi znanja z ravno tako simpatično gospodično iz boljše družine, staro 20 do 25 let. Pogoj dobra vzgoja, plemenit značaj in inteligenca. Ponudbe na »Družinski tednik« pod šifro »Simpatično dekle«.

ZNANJA ŽELI po dopisovanju mlad gospod, srednje postave, muzikalen, s sigurno bodočnostjo, z mlajšo gospodično, z nekaj kapitala v svrho kasnejše ženitve. Cenjene dopise na upravo lista pod šifro »Hrepenenje«

Stanovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed

SOBO ALI SOBICO iščem za stalno v bližini glavnega kolodvora po možnokti s centralno kurjavo in strogo separiranim vhodom. Dopise na oglasni oddelek »Družinskega tednika« pod »Označba cene«.

STALNO STANOVANJE iščejo tri odrasle osebe; večjo sobo, kuhinjo, shrambo in pritikline. Naslov v upravi »Družinskega tednika«.

Kozmetika

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepreči samo znano sredstvo **Voda iz kopriv.** Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30'—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior. Zagreb. Ilica 34.

LEPE DEKLIŠKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem »Eau de Lahore«. 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40'—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior. Zagreb. Ilica 34.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z **Oro-barvo za lase,** ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30'—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior. Zagreb. Ilica 34.

ESENCA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljše in najzanesljivejše sredstvo proti prhljajem in izpadanju las. Slabi in zanemarjeni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in lesk. Steklenica z navodilom Din 30'—. — Naroča se pri: Nobilior parfumeriji, Zagreb. Ilica 34.

Prodam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

POHIŠTVO. Več šperanih sob na zalogi. orehova korenina. od 3.400 Din naprej. Kuhinjske kredence od 370 Din naprej pri Lancoš D. Wolfova 12.

Tako zadovoljni kakor so drugi, boste tudi Vi, če naročite prvovrstno uro budilko s sliko prečudežne Marije z Brezij. Izdelava v naravnih barvah je tako okusna in lična, da bi že zato ne smela taka ura manjkati v prav nobeni hiši. Še posebna privlačnost je Marija, ki gleda izza Goré na nas, ki pričakujemo njene tolažbe. Ure so okusno izdelane, so trpežne in zelo poceni. Prvovrstna Din 107'—, Din 95'— in Din 87'—. Naročite po dopisnici z navedbo natančnega naslova. Pošljem takoj po povzetju. Se priporoča Zdravko Rant. urar. Jesenice-Fužine.

Izdaja za konzorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar. Odgovarja Hugo Kern, novinar. Tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani: za tiskarno odgovarja O. Mihalek. vsi v Ljubljani.